

Česká zemědělská univerzita v Praze

Fakulta životního prostředí

**Katedra aplikované geoinformatiky a územního
plánování**

Analýza stavu turistických tras na Berounsku

Bakalářská práce

Vedoucí práce: Mgr. Jitka Kumhálová, Ph.D.

Bakalantka: Kristýna Dopiráková

© 2017 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Fakulta životního prostředí

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Kristýna Dopiráková

Územní technická a správní služba

Název práce

Analýza stavu turistických tras na Berounsku

Název anglicky

Analysis of hiking trails of the Beroun region

Cíle práce

Cílem bakalářské práce je zmapování turistických tras na Berounsku. Vyhodnocení současného stavu a návrh na jejich zlepšení.

Metodika

Základem práce je literární rešerše týkající se turistiky obecně. Zejména historie, druhy turistiky a značení turistických cest. Dále pak rešerše mapovaného území, tedy CHKO Křivoklátsko, CHKO Český kras, turistické trasy v okolí Berouna a zajímavé turistické cíle na Berounsku.

Praktická část bakalářské práce se na základě terénního šetření věnuje bližšímu rozboru několika vybraných turistických tras, kde je provedena SWOT analýza kladů a záporů jejich stavu. Druhá část se skládá z dotazníkového šetření týkající se spokojenosti lidí se současným stavem turistických tras v okolí Berouna.

Doporučený rozsah práce

30-50 stran

Klíčová slova

Turistika, turistická trasa, Berounsko, CHKO Český kras, CHKO Křivoklátsko, SWOT analýza, dotazníkové šetření

Doporučené zdroje informací

Butler, R. W. (2006). Aspects of Tourism. The Tourism Area Life Cycle: Applications and Modifications. Cromwell Press, Great Britain.

Johnson, M. (1995). Czech and Slovak tourism. In: Johnson, M., Tourism management. Elsevier science Ltd., Great Britain.

Švorc, L., Petříček, P. (2010). Křivoklátsko. Praha, Olympia.

Voženílek, V. et al. (2002). Národní parky a chráněné krajinné oblasti České republiky. Univerzita Palackého v Olomouci, Olomouc.

Žák, K., Majer, M., Cílek, V. (2014). Český kras: klíč k české krajině: skály, voda a čas. Praha, Academia.

Předběžný termín obhajoby

2016/17 LS – FŽP

Vedoucí práce

Mgr. Jitka Kumhálová, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra aplikované geoinformatiky a územního plánování

Elektronicky schváleno dne 5. 4. 2017

doc. Ing. Petra Šimová, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 5. 4. 2017

prof. RNDr. Vladimír Bejček, CSc.

Děkan

V Praze dne 19. 04. 2017

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci "Analýza stavu turistických tras na Berounsku" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 20.4.2017

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala Mgr. Jitce Kumhálové, Ph.D. za odborné vedení, konzultace, cenné rady a připomínky při zpracování bakalářské práce.

Analýza stavu turistických tras na Berounsku

Abstrakt

Město Beroun leží v údolí na soutoku řeky Berounky a Litavky v kopcovité krajině na rozhraní chráněných krajinných oblastí Českého krasu a Křivoklátska. I díky berounským historickým památkám to z města činí významné východisko turistických cest. Chráněná krajinná oblast Český kras je oblíbená zejména svými četnými krasovými jevy a to včetně jeskyní, které patří k největším v Čechách. Chráněná krajinná oblast Křivoklátsko pak díky kaňonovitému údolí řeky Berounky a bohatému výskytu zkamenělin. Práce podává stručný přehled o turistice a analyzuje stav turistických tras na Berounsku. Výsledkem práce je vyhodnocení současného stavu turistických tras pomocí terénního šetření, SWOT analýzy a dotazníkového šetření a návrh na jejich zlepšení.

Klíčová slova: Turistika, turistická trasa, Berounsko, CHKO Český kras, CHKO Křivoklátsko, SWOT analýza, dotazníkové šetření

Analysis of hiking trails of the Beroun region

Abstract

Beroun city lies in a valley at the confluence of the Berounka river and Litavka river in a mountains area on the border of protected landscape area of the Český kras and protected landscape area of the Křivoklátsko. Thanks to Beroun historical monuments of the city is an important starting point for hiking trails. Protected landscape area of the Český kras is particularly popular for its numerous karst phenomena, including caves, which are among the largest in the country. Protected natural region, then through canyon shape of Berounka river valley and rich occurrence of fossils. Work gives a brief overview of tourism and analyzes the state of hiking trails in the Beroun. The result is an evaluation of the current state of hiking trails through field research, SWOT analysis and questionnaires and proposals for their improvement.

Keywords: Hiking, hiking trail, Beroun, PLA Český kras, PLA Křivoklátsko, SWOT analysis, questionnaire survey

Obsah

1. Úvod.....	11
2. Cíl a metodika.....	12
2.1 Cíl práce	12
2.2 Metodika	12
2.2.1 SWOT analýza.....	12
2.2.2 Tvorba dotazníkového šetření.....	13
2.2.3 Analýza současného stavu	14
2.2.4 Vlastní návrhy na zlepšení.....	15
3. Teoretická východiska	15
3.1 Turistika	15
3.1.1 Historie turistiky	15
3.1.2 Typy turistiky.....	15
3.2 Značení turistických pěších tras	22
3.3 Turistické mapy.....	24
3.3.1 Topografie.....	24
3.3.2 Druhy map	25
3.3.3 Turistické mapy	25
3.4 Obsah turistických map KČT.....	27
3.4.1 Topografické značky znázorňující polohopis a výškopis	27
3.4.2 Topografické značky znázorňující odborný turistický obsah	27
3.4.3 Turisticko-vlastivědný obsah	27
3.4.4 Doprovodné texty	27
4. Charakteristika zájmového území.....	28
4.1 CHKO Český kras.....	28
4.1.1 Vymezení	28
4.1.2 Geologie.....	28
4.1.3 Podnebí	28
4.1.4 Vodstvo.....	29
4.1.5 Flóra	29
4.1.6 Fauna.....	30
4.1.7 Ochrana přírody	30
4.1.8 Kras a krasové jevy.....	31
4.2 CHKO Křivoklátsko.....	32
4.2.1 Vymezení	32
4.2.2 Geologie.....	32
4.2.3 Povrch	33

4.2.4	Podnebí	33
4.2.5	Vodstvo	34
4.2.6	Flóra	34
4.2.7	Fauna	34
4.2.8	Ochrana přírody	34
4.2.9	„Národní park Křivoklátsko“	35
4.3	Významné turistické cíle	37
4.3.1	CHKO Český kras	37
4.3.2	CHKO Křivoklátsko	39
5.	Výsledky	42
5.1	SWOT analýza	42
5.2	Vyhodnocení dotazníkového šetření	64
6.	Diskuse	78
7.	Závěr	79
8.	Seznam použitých zdrojů	80
9.	Přílohy	82

Seznam obrázků

Obrázek 1:	SWOT analýza	13
Obrázek 2:	Turistické značení	23
Obrázek 3:	Ilustrace území CHKO Český kras	32
Obrázek 4:	Ilustrace území CHKO Křivoklátsko	36
Obrázek 5:	Ilustrace okolí zájmové trasy Beroun- Karlštejn	44
Obrázek 6:	Ukazatel Vojta Náprstek	45
Obrázek 7:	Zábradlí Bubovické vodopády	45
Obrázek 8:	Přístřešek Dub na Herinkách	46
Obrázek 9:	Svatý Jan pod Skalou	46
Obrázek 10:	Ilustrace okolí zájmové trasy Beroun- Koněprusy- Beroun	49
Obrázek 11:	Spadlý strom	50
Obrázek 12:	Turistická zelená - trasa po komunikaci	50
Obrázek 13:	Aksamitova brána	51
Obrázek 14:	Starý ukazatel	52
Obrázek 15:	Ilustrace okolí zájmové trasy Beroun- Máminka- Nižbor	55
Obrázek 16:	Pohled na město Beroun	56

Obrázek 17: Naučné tabule.....	56
Obrázek 18: Turistický ukazatel Děd	57
Obrázek 19: Rozhledna Máminka	57
Obrázek 20: Ilustrace okolí zájmové trasy Křivoklát- Skryjské vodopády	60
Obrázek 21: Hrad Křivoklát	61
Obrázek 22: Sestup od Nezabudických skal.....	61
Obrázek 23: Turistické značení Skryje- most.....	62
Obrázek 24: Naučná tabule- Přírodní rezervace	62
Obrázek 25: Výlety ve volném čase	64
Obrázek 26: Frekvence výletů	65
Obrázek 27: Délka výletu	66
Obrázek 28: Využívání turistických tras	67
Obrázek 29: Dostatek tras.....	68
Obrázek 30: Dobré značení.....	69
Obrázek 31: Dostatek odpočívadel	70
Obrázek 32: Dostatečná údržba	71
Obrázek 33: Kvalita značení.....	72
Obrázek 34: Využívání map	73
Obrázek 35: Druh využívaných map	74
Obrázek 36: Bydliště	75
Obrázek 37: Pohlaví.....	76
Obrázek 38: Věk	77

Seznam tabulek

Tabulka 1: SWOT analýza_1A.....	43
Tabulka 2: SWOT analýza_1B	43
Tabulka 3: SWOT analýza_2A.....	48
Tabulka 4: SWOT analýza_2B	48
Tabulka 5: SWOT analýza_3A.....	54
Tabulka 6: SWOT analýza_3B	54
Tabulka 7: SWOT analýza_4A.....	59
Tabulka 8: SWOT analýza_4B	59

1. Úvod

Oblast cestovního ruchu je po stránce teoretické i praktické značně široká. Rozhodně nejde pouze o hospodářské odvětví, ale o celospolečenský fenomén s řadou implikací. Teorie cestovního ruchu je novou a interdisciplinární vědou, jejímž předmětem zkoumání je cestovní ruch jako komplexní jev. V různých souvislostech je objektem zájmu ekonomie, sociologie, geografie, medicíny, psychologie, pedagogiky, urbanismu a tak dále (Galvasová a kol., 2008).

Turismus je čím dál tím oblíbenější, i vzhledem k tomu, že turistika je spojena s aktivním pohybem a zároveň pobytem v přírodě, což je v dnešní době velice moderní. Proto by se turistika měla určitě podporovat. Avšak narůstající zájem má i svá negativa. Nadměrným užíváním krajiny dochází k její devastaci a degradaci. Je proto nutné, aby lidé, kteří v přírodě pobývají, k ní měli respekt. Důležitým krokem v rozvoji turismu je bezesporu koncept trvale udržitelného rozvoje, který by měl za následek udržování rovnováhy mezi užíváním krajiny k turismu a ochrany přírody i pro budoucí generace.

Bakalářská práce se zabývá turistikou obecně, dále pak chráněnou krajinnou oblastí Český kras a chráněnou krajinnou oblastí Křivoklátsko. Pomocí vlastního výzkumu analyzuje vybrané turistické trasy na Berounsku, zhodnocuje jejich aktuální stav a navrhuje řešení. Tuto oblast jsem si vybrala z toho důvodu, že v Berouně bydlím a od mala se turistice věnuji, proto okolí Berouna znám velice dobře.

2. Cíl a metodika

2.1 Cíl práce

Hlavním cílem bakalářské práce je zmapování stavu turistických tras na Berounsku. Posouzení proběhne na základě získaných podkladů a vlastního šetření. Výsledkem bude vyhodnocení současného stavu turistických tras a návrh na jejich zlepšení.

Dílčí cíle:

- SWOT analýza aktuálního stavu čtyř vybraných turistických tras
- vlastní návrhy na vylepšení
- dotazníkové šetření v zájmovém území a jeho vyhodnocení

2.2 Metodika

Při zpracování teoretické části bakalářské práce bylo čerpáno z literatury uvedené v seznamu použitých zdrojů. Byly použity jak české, tak zahraniční zdroje odborné literatury. Tato část práce se zabývá základními informacemi o turistice, historii, druhů turistiky a značení turistických cest. Součástí je také charakteristika zájmového území a zajímavé turistické cíle.

Praktická část práce se na základě terénního šetření věnuje bližšímu rozboru čtyř vybraných turistických tras, kde je provedena SWOT analýza kladů a záporů jejich stavu. Druhá část se skládá z dotazníkového šetření týkající se spokojenosti lidí se současným stavem turistických tras zájmového území.

2.2.1 SWOT analýza

Původně se SWOT analýza používala pro zhodnocení silných a slabých stránek firem, nyní se však běžně používá i pro jiné oblasti šetření. Proto i zde v metodické části je popsána SWOT analýza jako strategie firmy.

Cílem SWOT analýzy je identifikovat to, do jaké míry jsou současná strategie firmy a její specifická silná a slabá místa relevantní a schopná se vyrovnat se změnami, které nastávají v prostředí. SWOT analýza neboli analýza silných a slabých stránek, příležitostí a hrozeb sestává z původně dvou analýz, a to analýzy

SW a analýzy OT. Doporučuje se začít analýzou OT – příležitostí a hrozeb, které přicházejí z vnějšího prostředí firmy, a to jak makroprostředí (obsahuje faktory politicko-právní, ekonomické, sociálně-kulturní, technologické), tak i mikroprostředí (zákazníci, dodavatelé, odběratelé, konkurence, veřejnost). Po důkladně provedené analýze OT následuje analýza SW, která se týká vnitřního prostředí firmy (cíle, systémy, procedury, firemní zdroje, materiální prostředí, firemní kultura, mezilidské vztahy, organizační struktura, kvalita managementu a jiné) (Jakubíková,2008). Systém SWOT analýzy je zobrazen na Obrázku 1.

Obrázek 1: SWOT analýza

Zdroj: www.excel-navod.fotopulos.net

2.2.2 Tvorba dotazníkového šetření

Součástí praktické části je pomocí dotazníkového šetření zjistit spokojenost lidí se současným stavem turistických tras v okolí Berouna. Šetření bylo zpracováno v elektronické podobě a probíhalo v období od 6.12.2016 do 19.12.2016. Celkem se ho účastnilo 187 respondentů. Dotazník se skládal z patnácti otázek.

2.2.2.1 Příprava dotazníku

Před tvorbou dotazníku je důležité si připravit otázku do „hlavní role“, která by měla: „Mít představu, na co se chceme zeptat a proč to chceme zjistit.“

S přípravou otázky do „hlavní role“ jsou spojeny 3 základní etapy:

- 1) identifikace – příprava klíčových pojmů, které jsou vyjádřeny v cíli výzkumu
- 2) konceptualizace – vytvoření konceptuálního modelu, pomocí pojmů obsažených v hypotézách a problémových okruzích
- 3) operacionalizace – konkretizace problémových okruhů prostřednictvím operacionálních definic, jednotlivých otázek a znaků (Mišovič, 2001).

Dle Bártové (1991) je před sestavením kvalitního dotazníku vhodné vytvořit tzv. předprůzkum. Formu předprůzkumu je nutno vybrat v závislosti na tom, kolik informací máme o problému a o chování dotazovaného. Nejčastější formou je skupinový rozhovor, ve kterém autor dotazníku pracuje s předpokládanou strukturou dotazníku.

Při formulaci otázek je nutno vzít na vědomí, že dotazovaný uvažuje v určitém myšlenkovém rámci a na základě svých možností se vyjadřuje. S tím je spojeno i celkové propojení struktury názorů a mínění, s hodnotovými orientacemi, s postoji, s projevy jednání a také existující vzájemné vazby. Cílem je, aby výzkumný proces co nejvěrněji zachytil skutečné mínění, které je společně s vyjádřeným a zjištěným míněním součástí veřejného mínění (Mišovič, 2001).

2.2.2.2 Zpracování dotazníku

Nejčastějším způsobem zpracování informací získaných pomocí dotazníkového šetření je třídění. Při tvorbě dotazníku je důležité stanovit si kritéria třídění, které pokládáme za nejdůležitější, což jsou takzvané identifikační znaky. Jako kritérium lze využít i odpovědi, které jsme získali na některou výsledkovou otázku v dotazníku. Zpracování dotazníků je v dnešní době záležitostí IT techniky, která dovoluje volit i testovat kritéria, měnit varianty zpracování a získat operativní tištěné výsledky (Bártová, 1991).

2.2.3 Analýza současného stavu

Analýza současného stavu byla vypracována na základě vlastního terénního šetření, ale i díky získaným informacím o zájmovém území z dostupné literatury.

2.2.4 Vlastní návrhy na zlepšení

Vyhodnocení stavu vybraných turistických tras a návrhy na jejich zlepšení vznikly na základě terénního šetření a na něj navazující SWOT analýzy. Díky získaným podkladům a informacím byly popsány návrhy, které jsou konkrétně popsány v kapitole 5.

3. Teoretická východiska

3.1 Turistika

Turistika je zájmová činnost, kterou můžeme charakterizovat jako komplex činností spojených s pobytem v přírodě a zároveň s aktivním pohybem. Hlavním úkolem je poznání společenských a přírodních poměrů v dané oblasti. Turistiku může provozovat jak jednotlivec, tak i organizovaná skupina. Turistika se těší čím dál větší oblibě, vzniká mnoho nových odvětví, ubytování a tras. V dnešní době už se dá říci, že je z turistiky doslova průmysl.

3.1.1 Historie turistiky

Historické kořeny turistiky začínají už pravděpodobně náboženskými poutěmi, kdy se poutníci vydávali na velké vzdálenosti. První počátky a velký rozvoj turistiky v Českých zemích bylo založení tělovýchovné organizace Sokol v roce 1862. Kromě gymnastiky organizoval Sokol i turistické výlety či setkání na místech Čechům oblíbených. Následně vzniklo několik dalších spolků, což v červnu roku 1888 vyvrcholilo založením celonárodní organizace s názvem Klub českých turistů (KČT). Za předsedu nové turistické organizace zvolili známého cestovatele, milovníka přírody a demokratického veřejného činitele Vojtu Náprstka. Jejím úkolem nebyla jen péče o turistické oblasti, ale zároveň i organizace přednášek a výstav, vydávání knih, map, časopisů, turistických památečních předmětů, zakládání chat a stavba rozhleden. Díky Klubu českých turistů Česká republika nyní disponuje jednou z nejdelších a nejpropracovanějších sítí značených turistických cest na světě.

3.1.2 Typy turistiky

Typy turistiky lze ve stručnosti charakterizovat jako soubor aktivit cestovního ruchu mající konkrétní podobu a určitý svébytný charakter. Přehledy jednotlivých

typů nejsou konečné, neustále vznikají nové. Ty vznikají v souvislosti zejména s nárůstem podílu volného času, s lidským chtíčem po novém způsobu trávení volného času, netradičních zážitcích a také díky technickému pokroku.

Dle Holečka (2008) mají typy cestovního ruchu velký význam zejména pro samotné zacílení a nalákání návštěvníků do daného území. Každý typ má svá specifika, která se odrážejí zejména od jeho charakteru. Každý má také jiné nároky na dispozice prostředí, infrastrukturu, lidské zdroje či na chování jednotlivých aktérů při jejich rozvoji.

Turistiku můžeme rozdělit na typy aktivní turistika, incentivní turistika, poznávací turistika, venkovská turistika, veletržní a kongresová turistika, lázeňská a relaxační turistika a specifická turistika.

3.1.2.1 Aktivní turistika

Aktivní turistika, tedy trávení volného času pohybem v přírodě. Podle Holečka (2008) pojem aktivní turistika v sobě zahrnuje celou řadu různých aktivit, obecně se však vždy jedná o pohyb člověka vlastními silami, případně s pomocí dopravního prostředku poháněného vlastními silami (jízdní kolo, člun, lyže), případně s využitím síly zvířat. Cílové skupiny nelze u aktivní turistiky jednoznačně vymezit. Tento typ turistiky lze totiž provozovat na různých úrovních obtížnosti. Nároky aktivní turistiky na její účastníky i na prostředí, v němž je realizována, jsou různé podle jejího konkrétního zaměření. Důležitou charakteristikou ovlivňující lokalizaci aktivní turistiky jsou přírodní předpoklady území. Pro některé aktivity jsou přírodní předpoklady klíčovým a limitujícím faktorem, u jiných aktivit je určitý typ terénu pouze výhodou, nikoliv limitem. Aktivní turistika přináší do regionů pozitiva i negativa. Rozvoj aktivní turistiky s sebou nese potřebu chránit přírodní zdroje, které bývají pro aktivní turistiku klíčovou atraktivitou. Zároveň ale také může aktivní turistika tyto přírodní zdroje narušovat či devastovat.

3.1.2.2 Pěší turistika

Pěší turistika, tedy pěší pohyb v terénu, může být potenciálně rizikovým jevem pro ochranu přírody, který spočívá ve zvýšeném sešlapu vegetace a v následném růstu eroze, nehledě na ohrožení flóry a nebezpečí stresových situací pro faunu. Pro podporu udržitelnosti cestovního ruchu v nejčastěji navštěvovaných oblastech zvláště chráněných území je vhodné vyznačovat turistické trasy, především

formou doplnění či přeznačení některých úseků, i mimo tyto oblasti. Tím dojde k „rozmělnění“ turistické zátěže z jádrových přírodně nejceněnějších partií, a tím ke zvýšení jejich ochrany. Pěší turistika je velmi oblíbeným druhem aktivní turistiky. Je provozována jak Čechy v rámci České republiky, tak také cizinci přijíždějícími do ČR, a rovněž Čechy vyjíždějícími za pěší turistikou do zahraničí. Atraktivní jsou zejména horské oblasti, případně regiony disponující přírodními zajímavostmi (Holeček, 2008).

3.1.2.3 Cykloturistika

Cykloturistika – turistika s využitím jízdního kola – je dynamicky se rozvíjejícím odvětvím. Může být realizována na zpevněných i nezpevněných komunikacích. Předpoklady pro rozvoj cykloturistiky jsou především v plochých územích, ale oblíbená je i cykloturistika v horských oblastech. Tam ovšem často naráží na zájmy ochrany přírody. V poslední době vznikají tematické cyklotrasy propojující atraktivitu obdobného charakteru, například vinařské stezky. V České republice existuje poměrně hustá síť cyklistických tras (nadregionálních, regionálních i místních), cyklotrasy však nejsou dostatečně vzájemně propojeny. Podobně jako pěší turistika může i cykloturistika potenciálně znamenat hrozbu pro přírodní společenstva. Efektivním řešením je vymezit pro jízdní kola určité trasy, kde riziko ohrožení přírody není tak velké (Holeček, 2008).

3.1.2.4 Zimní turistika

Jak ve své knize uvádí Holeček (2008) pojem zimní turistika v sobě zahrnuje sjezdové a běžecké lyžování. Sjezdové lyžování představuje ze všech druhů aktivní turistiky největší zátěž pro krajinu, vzhledem k nutnosti zabrat rozsáhlé plochy pro vybudování potřebné infrastruktury (sjezdovky, vleky). Lyžařské areály se vyskytují prakticky ve všech pohořích České republiky. Důležitý je především sklon svahu a jeho orientace vůči světovým stranám. Navíc se nacházejí ponejvíce ve zvláště chráněných územích, kde se mohou dostávat do konfliktu se zájmy ochrany přírody. Běžecké lyžování je k přírodě šetrnější. V závislosti na aktuálních sněhových podmínkách je lze provozovat v podstatě v jakékoliv nadmořské výšce a konfiguraci terénu. Při dostatečné výšce sněhové pokrývky nepředstavuje běžecké lyžování pro přírodu příliš velký problém. Komplikací však může být použití motorizované techniky pro údržbu běžeckých stop.

3.1.2.5 Vodácká turistika

Vodácká turistika je v České republice omezena na určité vhodné úseky vodních toků. Vodní sporty jsou provozovány na vybraných vodních plochách, kde jsou tyto aktivity povoleny. Pro sjíždění řek jsou nejpříznivější jižní Čechy (Vltava, Otava, Lužnice), střední Čechy (Sázava), západní Čechy (Ohře), východní Čechy (Orlice) a severní Morava (Morava). Sporty provozované na vodních plochách, například windsurfing či veslování, mají nejlepší předpoklady oblasti s větším výskytem vodních ploch, zejména jižní Čechy (Vltava) a jižní Morava (Dyje). Významnou součástí turistické nabídky představuje také možnost využití ve vodě. Koupaliště, zejména přírodní, se nachází v mnoha obcích, kryté bazény pouze ve větších městech. Zvláštním druhem zařízení jsou aquaparky, vybavené soustavou bazénů, skluzavek, tobogánů a řadou vodních atrakcí, které jsou návštěvníkům otevřeny v průběhu celého roku (Holeček, 2008).

3.1.2.6 Incentivní turistika

Incentivní turistika se uplatňuje jako nástroj ke zvýšení motivace zejména u pracovníků soukromých či veřejných organizací, obchodních partnerů či dodavatelských forem a často také zákazníků. Nejčastějším produktem je zájezd pro oceněné pracovníky a jejich rodinný doprovod. Nabízí jedinečný zážitek, motivuje k vyšším pracovním výkonům, posiluje sociální vazby mezi zaměstnanci nebo i klienty. V souvislosti s incentivním cestovním ruchem zahrnujícím trh služebních a podnikových cest a akcí, které účastníků, přinesou výjimečné, pokud možno nezapomenutelné zážitky, se užívá zkratky MICE (Meetings, Incentive travel, Conventions, Event). Můžeme rozlišit následující akce zahrnované do této oblasti:

- 1) meetings – uzavřená setkání určená pouze úzce vymezenému okruhu účastníků, cílem je obohacení znalostí a dovedností účastníků formou semináře;
- 2) incentive travel – motivační, pobídkový, stimulační cestovní ruch, teambuildingová akce;
- 3) conventions – kongresy, konference;
- 4) event – událost, zážitek, jednodenní či kratší akce přinášející výjimečný zážitek, zábavná akce, představení nové služby, slavnostní večeře pro zaměstnance, podporuje kvalitní firemní komunikaci, reputaci firmy u obchodních partnerů, ale i u veřejnosti (Holeček, 2008).

3.1.2.7 Poznávací turistika

Dle Holečka (2008) je smyslem poznávací turistiky seznámení se specifiky daného regionu – hmotnými (památky historické, církevní, technické a jiné) i nehmotnými (tradice, folklor). V prostředí České republiky jsou předpoklady pro tento typ cestovního ruchu velmi dobré z důvodu její velké kulturní pestrosti a značených rozdílů mezi jednotlivými regiony, a také díky četným kulturně-historickým památkám. U poznávací turistiky můžeme vymežit tři základní okruhy, které turisté vyhledávají:

- 1) architektonické památky – historické stavby (světské i církevní, například hrady, zámky, kostely, kláštery, skanzeny), technické stavby (mlýny, pily, doly, mosty, pohraniční opevnění), naleziště vykopávek a podobně;
- 2) kulturní krajina – parky, zahrady, vodní kanály;
- 3) kulturní zařízení – muzea, galerie, divadla, knihovny, archivy, hvězdárny.

3.1.2.8 Venkovská turistika

Venkovská turistika je svým způsobem velice obsáhlý typ cestovního ruchu, který je zejména charakteristický svým prostředím, v němž je realizován. Venkovský cestovní ruch představuje souborné označení pro druh turistiky s vícedenním pobytem s rekreačními aktivitami na venkově (procházky, pěší turistika, projížďky na kole nebo na koni, pozorování a péče o domácí zvířata, konzumace podomácku vyrobených potravin a podobně) a s ubytováním v soukromí nebo v menších hromadných ubytovacích zařízeních. Venkovská turistika má celou řadu forem. Z obecného hlediska je lze dělit na dvě výrazně odlišné části. Na jedné straně se jedná o často dlouhodobější a zejména stále se opakující pobyty, které jsou v České republice reprezentovány jako sekundární bydlení (tradiční české chataření a chalupaření) a na druhé straně o krátkodobější a jednorázové turistické a rekreační pobyty. Do kategorie krátkodobé a často jednorázové venkovské turistiky patří tři základní formy:

- 1) agroturismus – specifická forma venkovské turistiky, která vedle bezprostředního využívání přírody a krajiny venkova je charakteristická přímým vztahem k zemědělským pracím nebo usedlostem se zemědělskou funkcí;
- 2) ekoturismus – nejčastěji vymežován jako turistika zaměřená na poznávání přírody, především přírodních rezervací, národních parků, chráněných krajinných oblastí a dalších přírodních krás tak, aby nebyly cestovním ruchem narušovány,

rozvíjí se především v krajinářsky a přírodně hodnotných oblastech s trasami pro jedno- a vícedenní pochody;

3) ekoagroturismus – turistika na ekologicky hospodařících farmách produkujících bio-produkty, které jsou umístěny ve zdravotně příznivém životním prostředí (Holeček, 2008).

3.1.2.9 Kongresová turistika

Kongresová turistika představuje formu cestovního ruchu, při které je cílem návštěvníků účast na odborně zaměřené akci zpravidla mezinárodního významu. Tyto akce bývají označovány jako kongresy, konference, symposia, případně i jinými termíny. Kongresový cestovní ruch bývá také často spojován s výrazy MICE (meetings, incentive, conventions and events), případně obchodní cestovní ruch, které zahrnují setkání, pobídky, konference a události. Součástí tohoto obecnějšího pojmu je i veletržní cestovní ruch (Holeček, 2008).

3.1.2.10 Veletržní turistika

Holeček (2008) ve své knize uvádí, že pod pojmem veletrh se zpravidla rozumí výstavní akce, která slouží výrobcům či obchodním zástupcům k prezentaci a kontraktům. Jedná se o akce pravidelně pořádané, obvykle tematicky zaměřené, o kontrakční a prodejní výstavy různých produktů či služeb. Velká většina veletrhů bývá vícedenní.

3.1.2.11 Lázeňská turistika

Lázeňství je komplexní systém, který kromě své primární zdravotní funkce skýtá také velký potenciál pro cestovní ruch, zejména s ohledem na velmi kvalitní vybavenost lázeňských středisek a široké možnosti kulturního, společenského i sportovního využití (Holeček, 2008). Dle zákona č.164/2001 Sb., o přírodních léčivých zdrojích, zdrojích minerálních vod, přírodních léčebných lázních a lázeňských místech a o změně některých souvisejících zákonů (lázeňský zákon), jsou lázně definovány takto:

1) přírodní léčebné lázně – soubor zdravotnických a jiných zařízení, která mají sloužit k poskytování lázeňské péče na území se stavem životního prostředí odpovídajícím požadavkům lázeňské péče, pokud se na tomto území nebo v jeho blízkosti nachází přírodní léčivý zdroj nebo toto území má klimatické podmínky příznivé k léčení;

2) lázeňské místo – území, v němž se nacházejí přírodní léčebné lázně.

V posledních letech se však začíná intenzivně rozšiřovat nový typ lázeňské turistiky, který namísto léčené choroby má pouze přispět ke zlepšení celkové zdravotní kondici klientů – například wellness, relaxace, rekondice a další. Tyto služby mohou být poskytovány jednak jako doplněk ke klasické léčbě v lázních, jednak jako samostatná turistická nabídka (Holeček, 2008).

3.1.2.12 Specifická turistika

Kromě výše popsaných typů turistiky existuje celá řada dalších typů, které jsou označovány jako specifická turistika. Společným znakem je specifický, unikátní turistický potenciál daného regionu.

3.1.2.13 Městská turistika

Pojem městská turistika se týká jakéhokoliv pobytu návštěvníků ve městě. Hlavním cílem je celkový zážitek z návštěvy města. Jedná se o poměrně rychle se rozvíjející oblast cestovního ruchu (Holeček, 2008). Dle Němčanského (1999) je potenciál městského cestovního ruchu tvořen sedmi prvky: dopravní dostupností, strukturou města, kulturní infrastrukturou, nákupními možnostmi, nabídkou služeb, pohostinskými službami, hoteliérstvím.

3.1.2.14 Turistika za uměním

Oblast turistiky související s uměním se týká především návštěvy nejrůznějších pořádaných akcí – koncertů, muzikálů, divadelních představení, festivalů, historických akcí, slavností a podobně. Cílem účastníků vždy bývají určité organizované akce, proto je pro rozvoj této turistiky klíčová kvalitní propagace připravovaných akcí. Důležité je také zvolit vhodnou lokalitu a čas pro pořádání akce (Holeček, 2008).

3.1.2.15 Nákupní turistika

Nákupy člověk realizuje prakticky každodenně. Existují však místa, kam se na nákupy vyjíždí i z poměrně velké dálky. Hlavními výhodami nákupní turistiky jsou možnost zakoupení jedinečných produktů nebo nákup od výrobců na nižší ceny, a také radost ze samotného prohlížení zboží, bez následného nákupu. Motivem bývá dále i vlastní cesta do oblasti nákupů a společnost přátel (Holeček, 2008).

3.1.2.16 Gastroturistika

Každý region v České republice má svá určitá specifika, kulturu a bohatství, které vycházejí z historických tradic a kořenů. Jednou z tradičních hodnot, jež se dlouhodobě uchovává a přenáší z generace na generaci, je oblast gastronomie a kulinářství. Předmětem gastroturistiky je primárně ochutnávka tradičních lokálních kulinářských specialit (Holeček, 2008).

Existuje mnoho dalších typů specifické turistiky, mezi méně známé můžeme uvést například vzdělávací turistikou, náboženskou turistikou, pracovní turistikou, politickou turistikou, loveckou turistikou, adrenalinovou turistikou či pasivní sportovní turistikou.

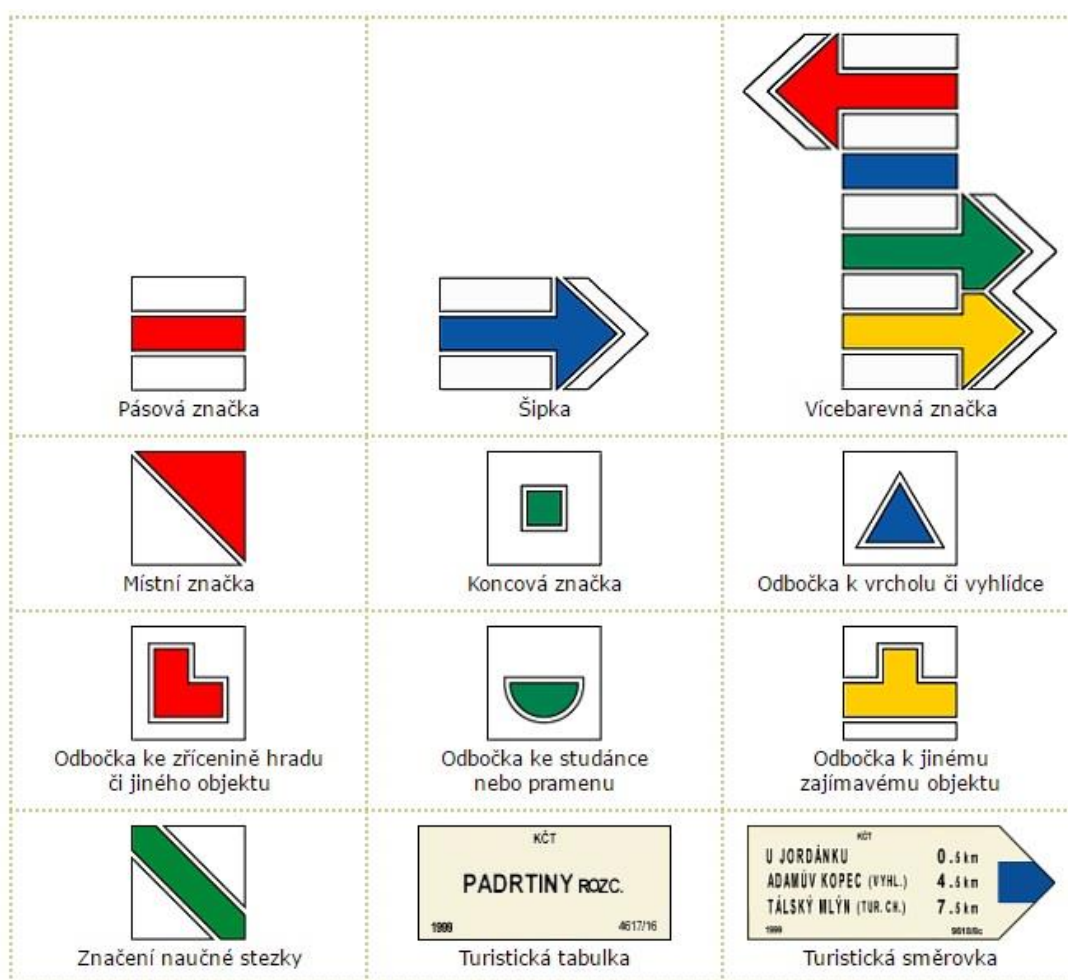
3.2 Značení turistických pěších tras

Turistické značené trasy (TZT) musí turistu vést spolehlivě a bezpečně terénem tak, aby nebyl nucen cestu hledat, ale mohl se plně věnovat svým turistickým zájmům. Rozvoj individuální turistiky, podporovaný motorismem, umožňuje převážné části obyvatelstva využívat značených tras ve všech oblastech naší vlasti. Proto je nezbytné důsledně dodržovat jednotné zásady značení všemi značkaři a nepřipouštět individuální názory na řešení různých situací. Jen tak je možné zajistit jednotné značení v rámci celého Klubu českých turistů jako organizace, zabývající se celostátně značením turistických tras v ČR (Pásler, Cír, Pernica, 2013).

Pěší trasy jsou značeny pásovými značkami, které se skládají ze tří vodorovných pásů. Prostřední pás, který určuje barvu značené trasy, je červený, modrý, zelený nebo žlutý. Oba krajní pásy jsou bílé a mají za úkol značku ještě více zviditelnit. Pásová značka tedy tvoří čtverec o rozměrech 10x10 cm (www.kct.cz).

V ostrých lomech cesty nebo při jejím odbočení na jinou komunikaci je pásová značka doplněna na šipku. Na společném úseku několika značených tras se používá vícebarevná značka, pro místní trasy je někdy použito místní značky. Na koncích značených tras najdete koncovou značku a různé krátké významové odbočky jsou značeny speciálními značkami odbočka k vrcholu nebo vyhlídce, ke zřícenině hradu, ke studánce a k jinému zajímavému objektu. Tzv. naučné stezky se značí pásovými i místními značkami nebo speciálními značkami naučné stezky (www.kct.cz).

Ve městech, vesnicích, na křižovatkách s jinou značenou trasou a na dalších turisticky významných místech je malované značení doplněno tabulkami a směrčkami, Z tabulky se dozvíte název místa, popř. jeho nadmořskou výšku, směrčky informují o kilometrových vzdálenostech k dalším cílům na trase (www.kct.cz). Názorná ukázka turistického pěšího značení je zobrazena na Obrázku 2.

Obrázek 2: Turistické značení

Zdroj: www.kct.cz

Na konci roku 2008 bylo v České republice vyznačeno celkem 40 782 km pěších tras. Je v tom zahrnuto i 3 093 km lyžařských tras. Je na nich vyvěšeno 60 572 směrček a tabulek, instalováno 3 262 směrčků a 1 641 vývěsních laminovaných map ve stojanech nebo rámech.

3.3 Turistické mapy

3.3.1 Topografie

Dle Rohlíka (1998) je topografie nauka, která pojednává o povrchu Země a o způsobech jeho měření a zobrazování do topografických map. Pojem značkářská topografie odpovídá specifičnosti uživatelů, tj. značkařů, kteří ji využívají pro svou práci při značení a evidenci turistických značených tras a při vydávání turistických map.

3.3.1.1 Pojem mapy

Mapa je zmenšený obraz celého povrchu zemského nebo jeho části, zhotovený v rovině na základě některého z kartografických zobrazení. Na všech mapách je v důsledku zakřivení Země určité délkové, úhlové nebo plošné zkreslení (Rohlík, 1998).

3.3.1.2 Světové strany na mapě

Jak ve své knize uvádí Rohlík (1998) mapy mají sever orientován převážně k hornímu okraji. Pokud jsou mapy svým rámem vůči severu natočeny, směr se na nich zřetelně a jednoznačně udává. Od směru k severu lze odvodit směry k ostatním světovým stranám: směr k jihu je opačný než k severu, východ směřuje doprava a západ doleva, vždy v kolmém směru od směru severního.

3.3.1.3 Číselné měřítko

Číselné měřítko je číselně vyjádřený výše uvedený poměr, ve kterém se srovnává jednotka délky na mapě s příslušnou délkou ve skutečnosti. Např.:

1 : 50 000 znamená, že 1 cm na mapě je obrazem 50 000 cm ve skutečnosti, tj. 500 m. Číselné měřítko platí bez ohledu na soustavu, v jaké byla mapa vyměřována (metry, yardy apod.). Uvedený poměr 1 : 50 000 je možno zapsat ve tvaru zlomku $1/50000$. Poměr umožňuje rozlišování velikosti jednotlivých měřítek. Je tím větší, čím menší je číslo v děliteli (jmenovateli zlomku); např.: měřítko

1 : 25 000 je větší než 1 : 50 000. Mapy větších měřítek poskytují více podrobností (Rohlík, 1998).

3.3.1.4 Grafické měřítko

Toto měřítko představuje grafické znázornění číselného měřítka. Je to úsečka rozdělená na dílky pro menší délkové jednotky. Na turistických mapách se někdy kromě dílků představujících vzdálenosti v metrech uvádějí ještě dílky odpovídající počtu kroků (75 cm dlouhých) (Rohlík, 1998).

3.3.2 Druhy map

3.3.2.1 Katastrální mapy

Katastrální mapy jsou nejpodrobnější mapy na území České republiky a tvoří tzv. „měřický operát“ evidence nemovitostí již od první poloviny 19. století.

Státní mapa 1 : 5000 – odvozená

Listy této mapy spojitě pokrývají území České republiky. Tisk je dvojbarevný, písmo a situace jsou černošedé a vrstevnice hnědé (Rohlík, 1998).

3.3.2.2 Topografické mapy

Topografické mapy jsou mapy měřítek 1 : 10 000 až 1 : 200 000. Jsou zhotoveny buď přímým měřením fotogrammetricky, nebo jsou odvozeny z map větších měřítek, případně z počítačové databáze (Rohlík, 1998).

3.3.2.3 Účelové a tematické mapy pro tělovýchovu, sport a cestovní ruch

Dle Rohlíka (1998) tyto mapy splňují svým obsahem specifické požadavky příslušných oborů. Patří sem: turistické mapy, horolezecké mapy, vodácké a rybářské mapy, lyžařské mapy, mapy pro orientační běh, automapy, mapy kulturních památek, mapy hradů a zámků, plány měst.

3.3.2.4 Ostatní mapy

Ostatní mapy, tj. všeobecně geografické, politické, historické, školní, dopravní, plastické, globy a další, nejsou zpravidla pro účely turistiky a značení používány (Rohlík, 1998).

3.3.3 Turistické mapy

Kvalitní turistické mapy na svou dobu vycházely v různých edicích do roku 1948 – 1949, od kdy všechny topografické a turistické mapy prohlásil tehdejší režim

za tajné. Teprve od roku 1957 vycházely postupně turistické mapy v tehdy monopolním kartografickém podniku jako turistické příruční mapy (TPM) a jejich zvětšením turistické vývěsní mapy (TVM). Od roku 1991 vydává KČT turistické mapy TM 50 na přesných podkladech vojenské topografické mapy 1 : 50 000. Obsahem turistických map jsou turistické značené trasy, turisticko-vlastivědná náplň a doprovodné texty (Rohlík, 1998).

3.3.3.1 Turistické příruční mapy

Rohlík (1998) ve své knize uvádí, že turistické příruční mapy (TPM) jsou vydávány kartografickým podnikem ve spolupráci s KČT, jehož členové jsou externími spolupracovníky pro zpracování odborného obsahu, tj. značkářské náplně, turisticko-vlastivědné náplně a doprovodných textů. Soubor TPM obsahuje mapy v měřítkách 1 : 100 000, 1 : 50 000 a 1 : 25 000, výjimečně 1 : 10 000. Mapy v měřítku 1 : 100 000 a 1 : 50 000 jsou vydávány jednotně pro celé území ČR a jsou číslovány pořadovými čísly podle dohodnutého systému. Topografický podklad map je poněkud chudší a v důsledku předpisů platných v minulých desetiletích také deformovaný (Rohlík, 1998).

3.3.3.2 Turistické mapy KČT 1 : 50 000

Turistické mapy KČT 1 : 50 000 (TM 50) vydává od roku 1991 KČT na podkladě vojenských topografických map 1 : 50 000. Jednotlivé listy vznikly montáží několika původních topografických map tak, aby zobrazovaly ucelené turistické nebo geografické oblasti. Edice má 93 listy; její tvorbu zajišťuje nakladatelství ROSY (Rohlík a syn) spolu se zpracovateli a lektory, které určuje ústřední značkářská složka. Mapy kartograficky a tiskařsky zpracovává Vojenský kartografický ústav. Tyto mapy zobrazují síť turistických značených tras v nejkompletnějším a nejaktuálnějším stavu a jsou řazeny k nejkvalitnějším turistickým mapám (Rohlík, 1998).

3.3.3.3 Turistické vývěsní mapy

Turistické vývěsní mapy (TVM) jsou odvozovány z TPM nebo z TM 50. Jejich rozsah odpovídá buď jedné mapě, nebo je sestaven ze dvou či více map. TVM jsou zvětšeny tak, aby jejich formát byl stejný jako formát typizovaných rámců, tj. 1,2 x 1,8 m. Jejich vydávání zajišťuje jednorázovými objednávkami u kartografických podniků ústředí KČT (Rohlík, 1998).

3.4 Obsah turistických map KČT

3.4.1 Topografické značky znázorňující polohopis a výškopis

Topografické značky odpovídají v podstatě značkám používaným v podkladové mapě. Význam nejdůležitějších z nich je uveden ve vysvětlivkách na každé turistické mapě (Rohlík, 1998).

3.4.2 Topografické značky znázorňující odborný turistický obsah

3.4.2.1 Turistické značené trasy

Značené trasy jsou vytištěny linkou podél komunikace, vždy v příslušné barvě trasy, Pěší pásové a významové značení je vytištěno plnými čarami, místní a lázeňské čárkovaně a naučné stezky čerchovaně zeleně. Lyžařské turistické trasy jsou vyznačeny barevným tečkováním. Cykloturistické trasy jsou vyznačeny pravidelně se opakujícími dvě modrými kroužky, prostrídanými ve větších vzdálenostech symboly cyklisty a doplněnými čísly tras ve čtvercovém rámečku (Rohlík, 1998).

3.4.3 Turisticko-vlastivědný obsah

Objekty významné z tohoto hlediska jsou zpravidla vytištěny značkami v červené barvě nebo jsou červeně zakroužkovány. Značky jsou pokud možno umístěny topograficky přesně, a pokud to nejde provést, jsou umístěny pod popisem. Jejich význam je uveden ve vysvětlivkách na každé turistické mapě (Rohlík, 1998).

3.4.4 Doprovodné texty

Dle Rohlíka (1998) je mapa rozdělena zpravidla na čtvercová nebo obdélníková pole, řady jsou označeny velkými písmeny a sloupce číslicemi. Doprovodné texty jsou zpracovány po jednotlivých polích podle zásady, aby každá turisticko-vlastivědná značka vytištěná v mapě byla vysvětlena v textu pod příslušným heslem a naopak. Hesla v jednom odstavci odpovídají vždy příslušnému poli na mapě. Doprovodné texty nenahrazují podrobné průvodce, avšak podávají heslovité informace o historii a současnosti a o charakteristických a důležitých objektech. Jsou vytištěny na zadní straně mapy.

4. Charakteristika zájmového území

4.1 CHKO Český kras

4.1.1 Vymezení

Chráněná krajinná oblast Český kras (viz Obrázek 3) byla vyhlášena 12.dubna 1972 na území o rozloze 12 823 ha, které v současnosti zaujímá část dvou okresů (Beroun a Praha – západ) a část obvodu Prahy 5 v Karlštejnské vrchovině. Celkový počet dotčených katastrálních území činí 41, z toho je 12 úplných katastrů a 29 katastrálních území je hranicí CHKO děleno. Tyto plochy spadají pod správu 37 obcí a dvou městských částí (Špryňar, Jäger a kol., 2005). Český kras je v Čechách jediným územím, na němž se velkoplošně uplatňuje vápencové podloží se všemi svými význačnými vlastnostmi. Rozkládá se při dolním toku Berounky a tvoří zhruba elipsovitou plochu, jejíž delší osa se táhne zhruba 30 km od jihozápadu k severovýchodu, od Zdic až na jihozápadní a jižní okraj Prahy (Stárka, 1984).

4.1.2 Geologie

Jak ve své knize Stárka (1984) uvádí, kraj je kopcovitý, rozbrázděný namnoze hlubokými údolními vodními toků. Zejména v údolních svazích jsou přirozené výchozy vápencových vrstev. Nadmořská výška severovýchodní části krasu se pohybuje kolem 300 metrů, v části jihozápadní překračuje řada vrcholků 400 metrů. Český kras je součástí geologicky významné středočeské pánve Barrandienu, složené z usazenin předprvohorních moří a některých vyvěřelin z týchž období. Vápencové vrstvy jsou v této pánvi nejmladší a jsou proto v nadloží. Zaplňují oválný střed pánve, na jejich okrajích vystupují nekrasové starší horniny. Nejstaršími usazeninami, které jsou v podloží krasu, jsou břidlice, droby a buližníky, vzniklé v předprvohorním, proterozoickém moří. Buližníky jsou nejtvrďší horninou v pražském okolí a známe je kromě jiných míst z oblasti sousedící s Českým krasem na Berounsku.

4.1.3 Podnebí

Jádro Českého krasu i jeho západní část patří do mírně teplé klimatické oblasti, která je zde charakterizovaná dlouhým, teplým a suchým létem a krátkou,

mírně teplou a suchou zimou s krátkým trváním sněhové pokrývky. Severovýchodní pražská část území CHKO náleží do teplé klimatické oblasti, která je zde oproti sousedící mírné klimatické oblasti celkově jen mírně sušší a na jaře a na podzim mírně teplejší. Průměrná roční teplota vzduchu se v celém území CHKO pohybuje v rozmezí 8-9°C a průměrný roční úhrn srážek dosahuje 480 – 530 mm. Srážkové maximum připadá na červenec. Díky pestrosti terénu a charakteru rostlinného pokryvu se zde výrazně uplatňují mikroklimatické vlivy (Špryňar, Jäger a kol., 2005).

4.1.4 Vodstvo

Český kras je plošinou, rozčleněnou údolními zářezy vodních toků. Hlavním tokem v oblasti je řeka Berounka, která protíná hlubokým kaňonovitým údolím jihozápadní část vápencového území a dále k severovýchodu sleduje jeho okraj až k soutoku s Vltavou. Podobně protéká kolem jihozápadního okraje oblasti říčka Litavka, největší přítok dolní Berounky. Dalším významným přítokem je potok Kačák, vytvářející ve vápencovém podloží nejhlubší kaňon v Českém krasu, dále k východu Karlický potok, Švarcava a Radotínský potok (Stárka, 1984). Hydrogeologická prozkoumanost oblasti je nerovnoměrná. Objemový součinitel ročního odtoku představuje 9 – 12% ročního úhrnu atmosférických srážek. Část srážkové vody je infiltrována do půdy a odtéká do nespojitě puklinové krasové zvodně podzemních vod, které jsou odvodňovány Beroukou. Průměrný výpar činí asi 77% průměrného ročního úhrnu srážek. Z hlediska dlouhodobého specifického odtoku je CHKO klasifikována jako oblast se zvýšeným odtokem podzemních vod (Špryňar, Jäger a kol., 2005).

4.1.5 Flóra

Z botanického hlediska celé území CHKO spadá do samostatného fytogeografického okresu Český kras. Složení květeny a vegetace zde bylo a je ovlivněno geologickým podkladem, specifickou geomorfologií krajiny, sousedstvím teplejších a sušších regionů xerothermní květenné oblasti a v neposlední řadě i lidskou činností a osídlením (Špryňar, Jäger a kol., 2005). Členitost a kopcovitost území Českého krasu spolupůsobí na poměrně hojný výskyt lesních porostů, a to převážně listnatých. Nejrozšířenějším přirozeným typem lesního porostu je habrová doubrava.

Na menších plochách se pak uplatňuje i vliv krasového podloží v místech, kde vápencové vrstvy vystoupají k povrchu (Stárka, 1978). Vhodné prostředí pro rostliny suchomilné a teplomilné je v místech geologického podkladu krasu, který je propustný pro srážkovou vodu a jeho povrch je suchý. Několik desítek rostlinných druhů z Českého krasu dnes patří k ohroženým až kriticky ohroženým v rámci České republiky.

4.1.6 Fauna

Zvířena Českého krasu je stejně bohatá a pozoruhodná jako rostlinstvo. Fauna obratlovců je celkem shodná s obratlovci jiných částí středních Čech. Dlouhodobý tlak člověka ji ochudil o druhy citlivé na kultivaci krajiny. Ve srovnání s Křivoklátskem zde z velkých savců chybí pouze jelen evropský (*Cervus elaphus*). S ohledem na vzácnost odpovídajících biotopů je zde chudá zvířena vodní a mokřadní, zato bohatý je výskyt letounů. Vrápenci a netopýři mají úzký vztah ke zvláštním podmínkám krasu (Špryňar, Jäger a kol., 2005). Význačné druhy zvířeny, typické pro oblast, je třeba proto hledat spíše mezi bezobratlými, především hmyzem. Velmi významnou a nápadnou složkou živočišstva krasového území jsou suchozemští měkkýši, především hlemýždi (Stárka, 1984).

4.1.7 Ochrana přírody

Ochranu přírody zajišťuje Správa CHKO Český kras se sídlem v Karlštejně. CHKO Český kras byla vyhlášena v roce 1972. Na území CHKO jsou vyhlášeny maloplošné zvláště chráněné území - 2 národní přírodní rezervace, 4 národní přírodní památky, 8 přírodních rezervací, 6 přírodních památek. Dále jsou v působnosti Správy CHKO Český kras národní přírodní památky Požáry, Dalejský profil, U Nového mlýna, Barrandovské skály, Lochkovský profil, Cikánka I, Letňanské letiště a národní přírodní rezervace Větrušické rokle.

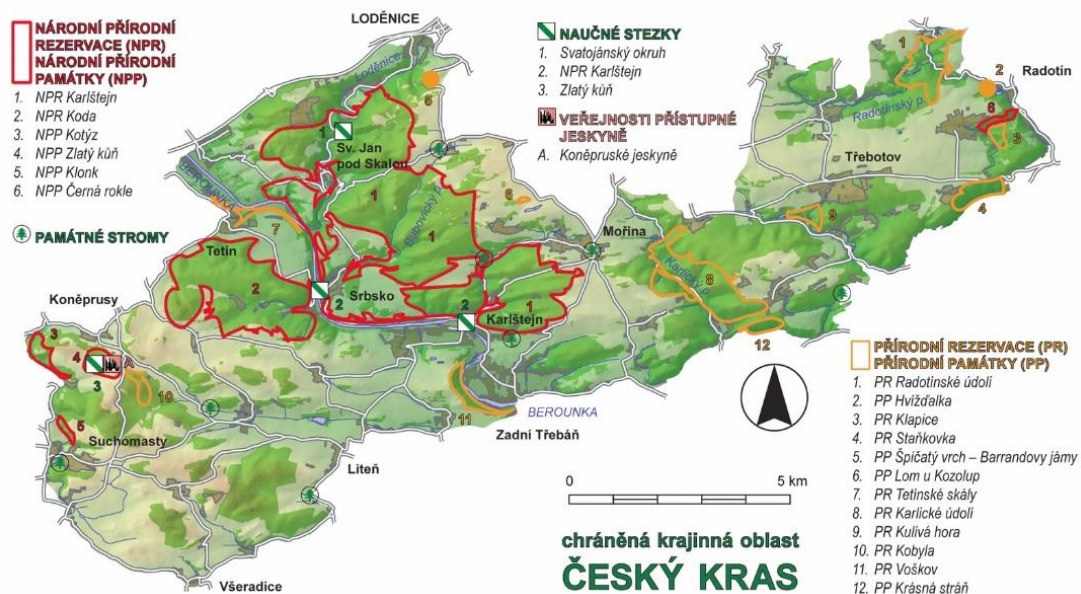
Největší negativní vliv na životní prostředí Českého krasu mají imise produkované průmyslovými komplexy, zejména imise prachu a NO_x. Koncentrace těchto škodlivin běžně přesahují povolené limity a způsobují škody na vegetaci a snižují životnost lesů. Při hodnocení úrovně kvality životního prostředí v roce 1989 bylo území České republiky rozděleno do pěti tříd kvality. Prostředí vysoké úrovně 1. třídy a prostředí vyhovující 2. třídě se na území Českého krasu nevyskytuje.

Zastoupeny jsou třídy 3. a 5. – prostředí rozporné a extrémně narušené (Špryňar, Jäger a kol., 2005). Vznik CHKO Český kras zaručuje ze své podstaty ochranu životního prostředí této jedinečné krajiny, snahu její správy omezit negativní působení antropogenních činitelů a vytvořit nejlepší podmínky pro další přirozený vývoj přírody na tomto území. Dlouhodobým cílem ochrany přírody a krajiny je obnova ekologické stability a zabezpečení trvale udržitelného rozvoje celé CHKO. Je snaha o zachování tradiční regionální venkovské architektury a sídelní struktury, ovšem bez dalšího rozšiřování (Špryňar, Jäger a kol., 2005).

4.1.8 Kras a krasové jevy

Dle Stárka (1978) je kras krajinou, v níž se výrazně uplatňuje její geologické složení, tvořené krasovými horninami. Za krasové horniny pokládáme ty, jež se za určitých okolností rozpouštějí ve vodě, která na horniny působí leptáním čili korozí. Horniny nerozpustné ve vodě opracovávají vodní toky, srážková voda a případně další vnější činitelé mechanicky erozí. Krasových hornin je více, ale nejběžnější horninou je vápenec.

Vápence jsou usazeniny různého geologického stáří. Vznikly převážnou měrou v mořích, která kdysi zaplavovala území, jež jsou dnes souší. Významnou složkou, která se na vzniku a tvárnosti vápenců podílela, je mořské živočišstvo. Jeho zbytky, zkameněliny, se ve většině vápenců zachovaly, pokud nebyly dodatečně přeměněny – metamorfovány. Vápence bývají často výrazně vrstevnaté, což souvisí s kolísáním mořského dna a změnami v podmínkách sedimentace. Základní částí vápenců je uhličitán vápenatý (Stárka, 1978).

Obrázek 3: Ilustrace území CHKO Český kras

Zdroj: www.ceskykras.ochranaprirody.cz

4.2 CHKO Křivoklátsko

4.2.1 Vymezení

Území CHKO a Biosférické rezervace Křivoklátsko (viz Obrázek 4) leží na rozhraní středních a západních Čech asi 50 km západně od Prahy. Celková rozloha území je 62 792 ha. Zasahuje sem pět okresů – největší část je rozdělena mezi Beroun a Rakovník, dále Kladno, Plzeň-sever a Rokycany. Páteří oblasti je hluboké údolí řeky Berounky, ve kterém leží i jeden z největších sídelních útvarů Roztoky a východně od něj Zbečno, současné sídlo Správy CHKO (Zíková, 2005).

4.2.2 Geologie

Podoba dnešního Křivoklátska je výsledkem miliony let trvajících pestrého geologického vývoje. Celá oblast náleží k tzv. Barrandienu. Většinu území budují proterozoické a paleozoické horniny Barrandienu, jen malou část na severu druhohorní horniny z období křídý. Dominantou krajiny je vyvěřelé křivoklátsko-rokycanské pásmo a bulžnicková tělesa, tvořící výrazně modelované skalnaté kamýky. V nejstarších paleozoických horninách, mořských usazeninách skryjsko-týřovického středního kambria, se dochovaly četné zkamenělé pozůstatky živočichů,

hlavně trilobitů, ostnokožců a ramenonožců, které tu zkoumal a popsal známý Joachim Barrande (Soukup, David, 2006).

4.2.3 Povrch

Dle Zíkové (2005) CHKO Křivoklátsko leží po obou březích řeky Berounky mezi obcemi Zvíkovec a Hýskov. Severním okrajem dosahuje až k úpatí pohoří Džbán, jižní okraj ohraničují jihozápadní Brdy. Nadmořská výška se pohybuje od 617 m v nejvyšší části (Těchovín, 617 m) až k 217 m v údolí Berounky (Hýskov).

Z fyzicko-geografického hlediska přísluší Křivoklátsko k soustavě vrchoviny Berounky, jež však není jednotným celkem. V rámci Poberounské provincie patří z větší části k Brdské vrchovině, menším dílem pak k Plzeňské pahorkatině. Území centrální části podél toku Berounky náleží k rozsáhlé Křivoklátské vrchovině, jež je součástí Brdské vrchoviny. Lánská pahorkatina leží v severovýchodní části CHKO na levém břehu Berounky v povodí řek Loděnice a Klíčavy. Erozi poznamenané údolí dolního toku Rakovnického potoka odděluje Lánskou pahorkatinu od Karlovické pahorkatiny, náležící k podsoustavě Plzeňské pahorkatiny. Pravobřežní část Křivoklátské vrchoviny se někdy nazývá Zbirožská vrchovina. Rozkládá se na horninách sopečného původu křivoklátsko-rokycanského pásma (Zíková, 2005).

4.2.4 Podnebí

Křivoklátsko náleží do mírně teplé a mírně suché podnebné oblasti, která se vyznačuje dlouhým, suchým a teplým létem, poměrně krátkým přechodným obdobím v podobě mírně teplého jara a podzimu a krátkou, opět mírně teplou, ale velmi suchou zimou. Leží v oblasti s převládajícím západním a jihozápadním prouděním, což má velký význam pro vytváření nádeštných poloh a kondenzaci mlh. Délka vegetačního období se pohybuje mezi 150 a 160 dny. Průměrné roční teploty se pohybují mezi 6-8°C, pouze v údolí Berounky jsou vyšší. V kaňonovitých částech údolí Berounky se projevuje teplotní inverze se slabou výměnou vzduchu v horizontálním i vertikálním směru, která má za následek zvrát vegetačních pásem. Křivoklátsko celkově nepatří k oblastem s častým výskytem teplotních inverzí. Křivoklátsko, jež leží ve srážkovém stínu Krušných hor, patří mezi suché oblasti Čech; srážky se zřetelně pohybují pod předpokládaným průměrem (Zíková, 2005).

4.2.5 Vodstvo

Jak ve své knize uvádí Zíková (2005) celková rozloha stojatých i tekoucích vod CHKO Křivoklátsko činí přibližně 4km², tj. asi 0,63% území. Z této rozlohy zaujímá řeka Berounka asi 230 ha, potoky asi 30 ha a stojaté vody přibližně 140 ha. Křivoklátsko je téměř jednotným povodím, jehož osu tvoří střední tok Berounky, která vzniká soutokem Úhlavy, Úslavy, Mže a Radbuzy u Plzně, přičemž za Berounku je označována od soutoku Mže a Radbuzy. Berounka je největší levobřežní a nejvodnatější přítok Vltavy. Řeka patří mezi vodohospodářsky významné toky.

4.2.6 Flóra

Výzkum prokázal, že v oblasti se vyskytuje asi 1 800 druhů rostlin. Většinu území, asi 60%, pokrývají lesy, což je vysoko nad celostátním průměrem. Na rozdíl od většiny jiných částí republiky tu nemají výraznou převahu smrkové monokultury, ale porosty smíšené, v nižších polohách černýšové dubohabřiny, ve vyšších lipové bučiny. V suťových svazích a roklích rostou suťové habrové javořiny, místy i s tisem červeným (*Taxus baccata*), na teplejších nižších stanovištích doubravy, v údolích potoků olšiny, na skalnatých vrcholech porosty dubu zimního (*Quercus patraea*), jeřábu břeku (*Sorbus torminalis*) a muku (*Sorbus aria*) i borovice lesní (*Pinus sylvestris*), na „pleších“ se uplatňují různé druhy dřevin. Na skalních ostrožnách a svazích nad údolím Berounky rostou teplomilné druhy rostlin. Na „pleších“ můžeme najít suchomilné trávníky (Soukup, David, 2006).

4.2.7 Fauna

Fauna v pestrosti a bohatosti za flórou v ničem nezaostává. Především v rozlehlých lesích, místy až pralesovitého charakteru, které nebyly nikdy v minulosti odlesněny, se uchovala řada vzácných, ohrožených nebo vymírajících druhů, hlavně hmyzu, měkkýšů, pavoukoců a obratlovců (Soukup, David, 2006).

4.2.8 Ochrana přírody

Ochranu přírody zajišťuje Chráněná krajinná oblast Křivoklátsko, do níž spadají tři čtvrtiny popisovaného území. Byla vyhlášena v roce 1978 na rozloze

630 km². Pro vysoké přírodovědné hodnoty ji navíc v roce 1977 Organizace spojených národů UNESCO přijala za biosférickou rezervaci. Je součástí evropské soustavy Natura 2000. Sídlem správy CHKO je Zbečno. Na jejím území bylo navíc vyhlášeno celkem 26 maloplošných chráněných území – 4 národní přírodní rezervace, 16 přírodních rezervací, 6 přírodních památek. Předmětem ochrany jsou především skalnaté stráně nad údolím Berounky, mnohdy přecházející ve vrcholových partiích v mimořádně hodnotné „pleše“, skalní výchozy a kamýky, přírodě blízké listnaté či smíšené lesní komplexy, suťové svahy, výslunné stepní louky a skalní stepi, geomorfologicky zajímavá údolí potoků. K nejcennějším patří NPR Týřov, Vůznice, Velká Pleš a Kohoutov, PR Nezabudické skály, Jezírka, Stříbrný luh, Vysoký Tok a jiné. (Soukup, David, 2006) Dále jsou v působnosti Správy CHKO Křivoklátsko národní přírodní rezervace Chlumská stráň, Pochvalovská stráň a Malý a Velký štít a národní přírodní památky Bilichovské údolí, Odlezelské jezero, Cikánský dolík a Vosek.

4.2.9 „Národní park Křivoklátsko“

V poslední době se hodně spekuluje o návrhu Ministerstva životního prostředí, aby se z CHKO Křivoklátsko stal národní park. 22.března 2010 byl oficiálně zahájen proces vyhlášení NP podle platné legislativy, avšak na podzim téhož roku byl proces vyhlášení ukončen vypořádáním námitek a připomínek a proces byl připraven k projednání.

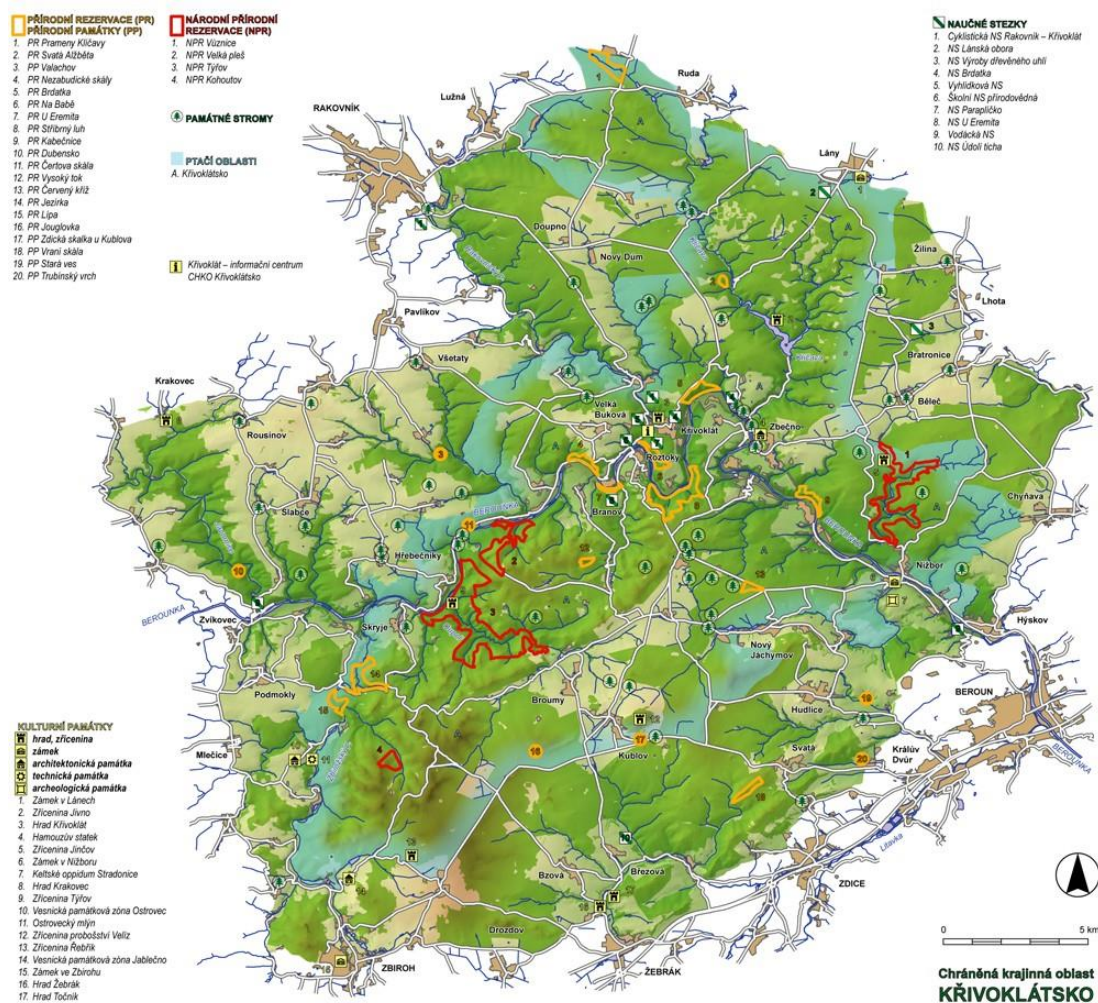
Argumenty PRO zřízení NP Křivoklátsko:

- 1) na území NP se nachází pouze jediné zastavěné území a to obec Karlova Ves (cca 1,5 obyv./km²),
- 2) území parku zahrnuje jen velmi malé procento zemědělské půdy, tvořené zejména trvalými travními porosty,
- 3) zaměstnanost v okolních obcích má minimální vazbu na lesní hospodářství,
- 4) existuje Správa CHKO Křivoklátsko, která disponuje podrobnou znalostí území, výhodný snadný vznik správy NP,
- 5) na území parku nejsou směřovány žádné aktuální průmyslové, těžební a podobné rozvojové plány,
- 6) unikátní zachovalé soubory přírodních stanovišť,
- 7) geologicky velmi pestré území, vysoká druhová pestrost území,

- 8) významná flora a fauna,
- 9) zvýšení turistického ruchu.

Argumenty PROTI zřízení NP Křivoklátsko

- 1) zrušení soukromých honiteb,
- 2) ekonomika (zastavení těžby dřeva),
- 3) omezení přístupu do některých oblastí NP,
- 4) poškození dřevin podkorním hmyzem,
- 5) pokles biodiverzity v porostech ponechaných samovolnému vývoji.

Obrázek 4: Ilustrace území CHKO Křivoklátsko

Zdroj: www.krivoklatsko.ochranaprirody.cz

4.3 Významné turistické cíle

4.3.1 CHKO Český kras

4.3.1.1 Karlštejn

Hrad Karlštejn se nachází v městysi Karlštejn v okrese Beroun. Hrad byl založen Karlem IV. v roce 1348 jako pevnost pro bezpečné uložení korunovačních klenotů, významných listin, relikvií a dalších státních činností a soukromé sídlo císaře. Karlštejn stojí na vápencové skalní ostrožně nad řekou Berounkou. V současnosti je ve vlastnictví státu a ve správě Národního památkového ústavu. V roce 1962 byl vyhlášen národní kulturní památkou. Karlštejn nabízí každoročně celou řadu kulturních a společenských akcí – koncerty, divadla, výstavy, Karlštejnské kulturní léto, Královský průvod, či Karlštejnské vinobraní.

4.3.1.2 Koněpruské jeskyně

Nejznámějším krasovým tvarem Českého krasu jsou Koněpruské jeskyně. Nalézají se uvnitř návrší NPP Zlatý kůň nad obcí Koněprusy v Karlštejnské pahorkatině v okrese Beroun. Koněpruské jeskyně jsou nejdelší jeskynní systém v Čechách. Jedná se o rozsáhlý třípatrový jeskynní systém budovaný v devonských vápencích s výškovým rozdílem mezi jednotlivými patry 70 m. Jako první bylo objeveno v roce 1950 střední patro jeskyní při odstřelu v místním lomu. Koněpruské jeskyně jsou unikátním geomorfologickým fenoménem, nalezištěm prvohorních zkamenělin a mineralogickou lokalitou světového významu, dále pak významným paleontologickým nalezištěm kosterních pozůstatků obratlovců a dalších živočichů, obývajících území středních Čech. Ve středověku byly jeskyně užívány jako tajná dílna penězokazů. V Českém krasu patří Koněpruské jeskyně k nejcennějším biotopům přísně chráněných druhů letounů. Díky své poloze patří v Českém krasu k nejstarším jeskyním s krápníkovou výzdobou. Zvláštností jsou zde tzv. Koněpruské růžice, které obsahují opál. Jeskyně leží v bezprostřední blízkosti činných lomů, po dohodě s těžební organizací se na řadě míst jeskyně monitoruje vliv trhacích prací na stabilitu horninového masívu, volných bloků v závalu i na krápníkovou výzdobu.

4.3.1.3 NPP Zlatý kůň

Národní přírodní památka Zlatý kůň leží nedaleko obce Koněprusy v okrese Beroun. NPP Zlatý kůň byla vyhlášena v roce 1973 na rozloze 37 ha k ochraně vápencového masivu s krasovými jevy a rozsáhlým jeskynním systémem Koněpruských jeskyní. V minulosti zde probíhala těžba vápence. Těžbou byly odkryty zajímavé geologické profily. Zlatý kůň je považován za lokalitu s nejbohatším výskytem staroprvohorních zkamenělin.

4.3.1.4 Svatý Jan pod Skalou

Obec v okrese Beroun, v hlubokém údolí potoka Kačáku, v centru Českého krasu a v srdci národní přírodní rezervace Karlštejn. Atraktivnost tohoto místa a jeho okolí vedla již v roce 1889 k vytvoření jedné z prvních značených turistických tras v Čechách – cesty Vojty Náprstka: Beroun – Sv. Jan – Karlštejn. Tato trasa je dnes nejstarší dochovanou turistickou trasou u nás. V okolí obce jsou 3 naučné stezky přírodní rezervace a zajímavý skanzen těžby vápence v nedalekém lomu Paraple (Solvayovy lomy). O víkendech a svátcích je pro veřejnost otevřeno Muzeum ve Svatém Janu pod Skalou se svojí stále expozicí z bohaté historie obce. Ve zdejším kostele Narození sv. Jana Křtitele jsou pravidelně pořádány koncerty vážné a duchovní hudby. Kostel je propojen se starým skalním kostelem – jeskyní sv. Ivana. V části skalního kostela je zachována přirozená travertinová jeskyně, zdobená původní krápníkovou výzdobou. Vedle kostela vyvěrá silný pramen léčivé vody, Pramen svatého Ivana. Turisticky nejnavštěvovanějším místem je impozantní vápencová Svatojánská skalní stěna, která se vypíná do výšky 210 m nad okolní terén a dominuje tak celému okolí. Zajímavostí je, že se obec Svatý Jan pod Skalou může pyšnit hned několika významnými tituly a to 1. místem ve středočeském regionu za Nejlepší kulturní a společenský život, tzv. Modrou stuhou z roku 1996, dále pak nejlepší obec středočeského regionu z roku 1999 a nakonec 3. Místo v celostátním hodnocení soutěže Vesnice roku.

4.3.1.5 Tetín

Obec Tetín se nachází v okrese Beroun, nedaleko města Beroun, na kopci nad řekou Berouňkou. Tetín patří k historicky nejstarším vesnicím v České republice. Počátky Tetína jsou v pověstech spojovány s Krokovou dcerou Tetou. Počátkem 10. století zde byl dřevěný knížecí dvorec, který byl vdovským sídlem kněžny sv.

Ludmily, která zde byla v roce 921 zavražděna. Obec Tetín je díky tomu známa jako poutní místo. V obci Tetín nalezneme mnoho turisticky atraktivních památek jako např.: Hradiště Tetín, Hrad Tetín, Kostel Sv. Ludmily, Kostel Sv. Kateřiny, Kostel Sv. Jana Nepomuckého či Tetínský zámek. V okolí obce je překrásná příroda, proto jsou zde vyhlášeny i přírodní rezervace. Turisty navštěvovaná přírodní rezervace Koda, přírodní rezervace Tetínské skály, kopec Damil a naučná stezka Tetínské vyhlídky.

4.3.1.6 Amerika

Amerika je název pro soustavu jámových vápencových lomů v Českém krasu. Nachází se kolem obce Mořina v okrese Beroun. Lomy vznikly v 19. století pro potřeby rozvíjejícího se průmyslu. Amerika se dělí na dvě oblasti, na oblast Východ, kam spadá lom Velká Amerika, lom U Kozolup a lom Mexiko a na oblast Západ, kde se nachází z nejnámějších lomů Malá Amerika a dalších 15 lomů. Lomy Amerika jsou oblíbeným turistickým cílem, proto např. lom Velká Amerika je poslední dobou více a více návštěvníkům přizpůsobován. Přístup do lomu je však zakázán a správa lomů neustále bojuje s návštěvníky, kteří tento zákaz nerespektují. To má za následek několik vážných úrazů, dokonce i smrtelných.

4.3.2 CHKO Křivoklátsko

4.3.2.1 Křivoklát

Hrad Křivoklát leží na území městyse Křivoklátu v okrese Rakovník ve Středočeském Kraji. Nachází se na skalnatém ostruhu nad Rakovnickým potokem, přítokem řeky Berounky. Křivoklát je jedním z nejstarších a nejvýznamnějších hradů českých knížat a králů. První zmínka o hradu byla nalezena v Kosmově kronice již počátkem 12. století, kdy měl hrad podobu dřevěného loveckého hrádku uprostřed hlubokých lesů. A právě tyto lesy, zkřivené stromy zvané kláty, stály u zrodu dnešního jména hradu. Za vlády Přemysla Otakara II. vznikl rozsáhlý, velkolepý královský hrad, který byl později výrazně přestavěn Václavem II. a následně dobudován Vladislavem Jagellonským. Křivoklát byl několikrát těžce poškozen požárem. Nyní je hrad v majetku České republiky. Od roku 1958 je chráněn jako kulturní památka ČR a v roce 1989 byl zapsán na seznam národních kulturních památek ČR. Národní památkový ústav zajišťuje správu a zpřístupnění veřejnosti.

Hrad Křivoklát je velmi oblíbeným místem pro turisty. Ty sem láká spousta zajímavých akcí pořádaných právě na hradě, jako např.: „Královský advent“, „Křivořezání“, či „Křivokláni“. Dalším významným důvodem pro turisty je nádherná okolní příroda.

4.3.2.2 Točník

Dalším významným turistickým cílem na území CHKO Křivoklátsko je hrad Točník. Hrad Točník se nachází v obci Točník v okrese Beroun. Točník, vypínající se na křemencovém ostrohu, vystavěl Václav IV. na konci 14.století. Nyní je hrad po nákladné rekonstrukci a od roku 2003 jej spravuje Národní památkový ústav středních Čech. Zajímavostí na hradě Točník jsou medvědi brtníci Martin a Agáta, kteří lákají zejména dětské turisty. Kromě medvědů láká turisty na hrad i mnoho akcí, jako jsou např. různé koncerty. V poslední době se velkou oblibou staly na hradě Točník svatby. S hradem Točník je neodmyslitelně spjat hrad Žebrák.

4.3.2.3 Žebrák

Hrad Žebrák, nyní už zřícenina hradu, leží v obci Točník v okrese Beroun. V polovině 13.století na jižním okraji rozsáhlých přemyslovských loveckých hvozdů nechal hrad vystavět rod Buziců. Hrad byl tehdy vystavěn na netypickém staveništi, na velmi úzkém hřebeni, který obtékal potok. Dominantou hradu je vysoká okrouhlá věž, dnes využívaná jako rozhledna. Nyní je zřícenina ve vlastnictví státu a správu zajišťuje Národní památkový ústav. Od roku 1958 je hrad chráněn jako kulturní památka ČR.

4.3.2.4 Krakovec

Hrad Krakovec, dříve nazýván také jako Červený hrádek, je zřícenina ležící v obci Krakovec v okrese Rakovník. Ve 14.století vyrostl na ostruhu nad soutokem Šípského a Krakovského potoka gotický hrad, pro Jíru z Roztok. V roce 1783 byl hrad zasažen bleskem, vyhořel a stala se z něho zřícenina. Až od roku 1914 probíhají nutné zajišťovací práce. Zřícenina hradu Krakovec je majetkem státu, nyní jej spravuje Národní památkový ústav. Na hradě se konají každoročně akce jako je vzpomínka na Mistra Jana Husa, Krakování, či sympozium kovářů a podkovářů.

4.3.2.5 Týřov

Týřov je zřícenina významného hradu Českého království. Nachází se v katastru obec Karlova Ves. Zřícenina hradu leží v ostrožně nad soutokem Úpořského potoka a řeky Berounky. Okolí hradu je chráněno jako národní přírodní rezervace Týřov. Současným majitelem hradu je Česká republika a od roku 1958 je hrad chráněn jako kulturní památka ČR.

4.3.2.6 Nižbor

Nižbor je obec nacházející se ve Středočeském kraji, v okrese Beroun. Nižbor leží v Křivoklátské vrchovině, při ústí Habrového potoka do Berounky. Turisticky nejvýznamnějším místem je barokní zámek, původně gotický hrad. Zámek leží na kopci nad řekou Berouňkou. První zmínka o zámku pochází z roku 1265 a nechal jej vybudovat Přemysl Otakar II. Nyní zámek patří státu. V přístupných prostorách sídlí Informační centrum keltské kultury a to proto, že na protějším kopci leží keltské sídliště Stradonice. Keltské oppidum Stradonice má cca 90 ha a nejvíce ho proslavil nález zlatého pokladu. Dalším významným turistickým cílem v obci Nižbor je Rücklova sklárna. Provoz sklárny byl zahájen již v roce 1903 a funguje dodnes. Vyrábí se zde olovnatý křišťál.

4.3.2.7 Zbiroh

Město, v němž Alfons Mucha vytvořil Slovanskou epopej, město, v němž se narodil, prožil šťastné dětství a svůj život dožíval Josef Václav Sládek, město hudby a literárních tradic (Soukup, David, 2006). Město Zbiroh leží v okrese Rokycany v Plzeňském kraji. Leží na rozhraní CHKO Křivoklátsko a Brdských lesů. Hlavní památkou je zámek, kterému se říká „zámek tří císařů“, to proto, že zde žili císaři Karel IV., Zikmund a Rudolf II. a byl nejspíše postaven na sklonku 12.století. Zámek Zbiroh se může pyšnit několika „nej“ a to např.: původní hrad byl postaven na nejtvrdějším bulžnickové skále, hradní studna, se svými 163 m je nejhlubší v Evropě, a věž, která je vůbec první samostatnou hradní hláskou v Čechách. Dalším turistickým cílem ve Zbirohu je bezesporu Muzeum Josefa Václava Sládka a pro sportovněji nadanější návštěvníky i lanové centrum.

4.3.2.8 Skryje

Obec Skryje se nachází v okrese Rakovník ve Středočeském kraji. Největší turistickou zajímavostí v obci Skryje je bezpochyby Památník Joachima Barranda, který je součástí Muzea TGM v Rakovníku. Památník byl založen v 50. letech 20. století a jsou v něm vystaveny nálezy, obrazový materiál a přístroje, které Joachim Barrande používal. Zajímavostí je ukázka možného vzniku zkamenělin či model ontogenetického vývoje trilobita *Sao hirsuta*, který proslavil Skryje po celém světě. Dalším turistickým, velmi atraktivním a hojně navštěvovaným cílem jsou nedaleká Skryjská jezírka. Jsou to dvě malá jezírka, vzdálená od sebe jen několik metrů. Přírodní rezervace Skryjská jezírka byla vyhlášena v roce 1995. Jezírky protéká Zbizožský potok, který je přítokem Berounky. Z větší části tvoří lokalitu svrchnokambrické vulkanické horniny křivoklátsko-rokycanského pásma – dacity a ve východní části tufy. Sloupcovité rozpuštění vytvarovalo skalní stěny. V jihozápadní a severní části vystoupily na povrch břidlice, právě zde se vyskytují četné zkameněliny (Soukup, David, 2006).

5. Výsledky

5.1 SWOT analýza

SWOT analýza byla provedena na základě vlastního terénního šetření. Věnuje se bližšímu rozboru kladů a záporů čtyř vybraných turistických tras na Berounsku, respektive dvě trasy jsou z oblasti CHKO Český kras a dvě trasy z oblasti CHKO Křivoklátsko.

Trasa Beroun – Karlštejn

První trasa, na které jsem provedla SWOT analýzu vede z Berouna do Karlštejna, známá také pod názvem „cesta Vojty Náprstka“ (viz Obrázek 5). Tato trasa je nejstarší značená turistická cesta v Čechách. Celková délka trasy, kterou jsem prošla je přibližně 13 km, ale oficiální turistická stezka vede z Karlštejna dále až do Radotína, kde cesta Vojty Náprstka končí.

Výchozím bodem mé cesty bylo vlakové nádraží v Berouně. Z Berouna jsem se vydala po červeně značené turistické trase. Ta vede přes kopec Herinky, kde dříve stával památný dub. Dále cesta pokračuje přes Svatý Jan pod Skalou. Odtud musíme

vystoupat směrem k Bubovicím, kde se napojíme na Bubovický potok a pokračujeme podél něj až k Bubovickým vodopádům. Pod vodopády mineme Kubrychtovu boudu. Stezka pokračuje přes dub Sedmi bratří až do Karlštejna.

I přesto, že trasa není nijak dlouhá, je poměrně náročná. A to především díky častému stoupání a scházení kopců. Tato turistická cesta je velmi frekventovaná, z toho důvodu, že vede přes jedny z nejkrásnějších míst Českého krasu.

SWOT analýza trasy Beroun – Karlštejn:

Tabulka 1: SWOT analýza_1A

Silné stránky:	Slabé stránky:
<ul style="list-style-type: none"> ○ Atraktivní příroda a krajina ○ Přítomnost Chráněné krajinné oblasti Český kras ○ Přítomnost Národní přírodní rezervace Karlštejn ○ Přítomnost Naučné stezky Svatojánský okruh ○ Přítomnost Naučné stezky Karlštejn ○ Dobrá dopravní dostupnost ○ Kvalitní značení turistických tras ○ Velký počet odpočívadel ○ Zajímavé turistické cíle ○ Zajímavé historické památky 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Náročnost trasy ○ Velmi frekventovaná trasa ○ Nepořádek v okolí města ○ Přejechání komunikace přes svodidla ○ Zničené zábradlí na trase

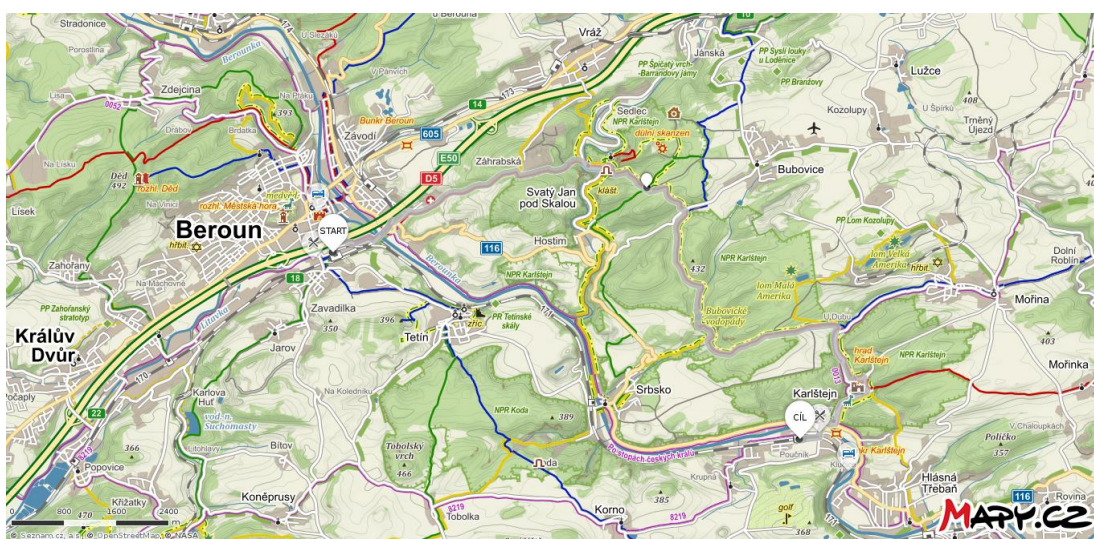
Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka 2: SWOT analýza_1B

Příležitosti:	Hrozby:
<ul style="list-style-type: none"> ○ Údržba trasy ○ Zábavné naučné tabule 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Přetížení krajiny ○ Narušení krajiny ○ Zvýšení produkce odpadů ○ Chůze mimo značené trasy v oblasti Chráněné krajinné oblasti Český kras

Zdroj: Vlastní zpracování

Do silných stránek turistické trasy beze sporu patří atraktivní příroda a krajina v okolí Berouna. Přítomností Chráněné krajinné oblasti a Národní přírodní rezervace tak příroda zůstává nedotčena. Největší silnou stránkou této turistické trasy je množství památek v okolí trasy. Během 13 kilometrů má člověk možnost navštívit kostel ve Svatém Janě pod Skalou nebo vyjít na krásnou vyhlídku nad Sv. Janem pod Skalou. Dále během cesty člověk navštíví Bubovické vodopády a na závěr trasy také hrad Karlštejn. Začátek i konec této cesty leží na dobře dostupné železnici Praha – Beroun, odkud jezdí vlak přes den každých 30 minut a tak turisté nemají problém s dostupností. Slabou stránkou této cesty je, že je poměrně náročná a tedy není úplně vhodná pro všechny turisty. Dále byly na komunikaci mezi Bubovicemi a Hostimem vybudovány nová svodidla, avšak při realizaci nebrali v potaz turisty, kteří tuto komunikaci často přecházejí a ti jsou teď nuceni svodidla přelézt a komunikaci přejít, aby mohli dále pokračovat v cestě. Další slabou stránkou jsou poničená zábradlí u Bubovických vodopádů, v případě špatného počasí se cesta stává dost nebezpečnou, jelikož cesta vede přes skálu (viz Tabulka 1). Příležitostí na trase je právě údržba již zmiňovaného poničeného vybavení na trase. Během trasy můžeme potkat mnoho naučných tabulí, které by mohly být více atraktivní, například formou her pro děti. Hlavní hrozbou na trase Beroun – Karlštejn je zajištění znečištění a zničení životního prostředí, ať už v důsledku zvětšující se ho zájmu turistů o tuto trasu a tím pádem větší produkce odpadů, nebo nerespektování značení a následná chůze mimo vyznačené trasy (viz Tabulka 2). Fotodokumentace zájmové trasy je zobrazena na Obrázku 6, Obrázku 7, Obrázku 8, Obrázku 9.

Obrázek 5: Ilustrace okolí zájmové trasy Beroun- Karlštejn

Zdroj: www.mapy.cz

Obrázek 6: Ukazatel Vojta Náprstek

Zdroj: Vlastní zpracování

Obrázek 7: Zábradlí Bubovické vodopády

Zdroj: Vlastní zpracování

Obrázek 8: Přístřešek Dub na Herinkách

Zdroj: Vlastní zpracování

Obrázek 9: Svatý Jan pod Skalou

Zdroj: Vlastní zpracování

Návrh na zlepšení trasy

Na této trase se jen stěží hledají nějaké návrhy na zlepšení, jelikož je to dle mého názoru jedna z nejhezčích a nejnavštěvovanějších tras v Českém krasu. I přesto ale návrh na zlepšení v určitých věcech nalezneme. Prvním návrhem je častější kontrola bezpečnostních prvků na trase, konkrétně zábradlí podél Bubovických vodopádů, které za celý rok navštíví několik tisíc návštěvníků a terén je zde velmi náročný a to zejména při špatném počasí. Dále pak nově vybudovaná svodidla, která brání v přechodu přes komunikaci. Zde se nabízí řešení trasy přeznačit, nebo umožnit turistům přechod komunikace bez namáhavého přelézání svodidel. Dalším návrhem je větší propracovanost naučných tabulí. Na trase se jich nachází několik, ale obecně mají naučné tabule spíše více textu, než obrázků. Proto by bylo vhodné tyto tabule udělat pro turisty více zajímavé. Jednou z alternativ je zpracování naučných tabulí formou herních prvků, při kterých se zabaví i děti. Obecně lze konstatovat, že trasa Vojty Náprstka z Berouna do Karlštejna je velmi kvalitní.

Trasa Beroun – Koněprusy – Beroun

Další trasu v okolí Berouna jsem vybrala s cílem v Koněpruských jeskyních. Celková délka trasy měří přibližně 17 km. Trasu jsem však neukončila v Koněpruských jeskyních, ale utvořila okruh s ukončením opět v Berouně (viz Obrázek 10).

Výchozím bodem, jako v předešlé trase bylo opět berounské vlakové nádraží. Odtud jsem se vydala po zeleně značené turistické trase přes berounskou městskou část Jarov k lomu Kosov. Dále pak kolem vodní nádrže Suchomasty až do Havlíčkova Mlýna. Zde jsem se napojila na žlutou turistickou trasu, která vede do Koněpruských jeskyň přes Aksamitovu bránu. Z Koněpruských jeskyň jsem stále pokračovala po žluté až na Tobolku. Odtud jsem po zeleně značené turistické trase došla na Tetín. Na Tetíně jsem se napojila na modrou, která vede až na berounské vlakové nádraží.

Na rozdíl od předešlé trasy není tato natolik náročná. Nicméně se na trase nachází jedno velmi nepříjemné táhlé a dost náročné stoupání k Aksamitově bráně. Celková trasa, tak, jak jsem ji prošla, není moc hojně navštěvována. Výjimkou jsou Koněpruské jeskyně, kam ale většina návštěvníků dojede autem, tudíž turistické trasy v okolí nejsou tolik zatížené.

SWOT analýza trasy Beroun – Koněprusy – Beroun:

Tabulka 3: SWOT analýza_2A

Silné stránky:	Slabé stránky:
<ul style="list-style-type: none"> ○ Atraktivní příroda a krajina ○ Přítomnost Chráněné krajinné oblasti Český kras ○ Přítomnost Národní přírodní rezervace Koda ○ Přítomnost Národní přírodní památky Zlatý kůň ○ Přítomnost Národní přírodní památky Kotýz ○ Přítomnost Přírodní rezervace Tetínské skály ○ Přítomnost Naučné stezky Koukolova hora – Kotýz ○ Přítomnost Naučné stezky Zlatý kůň ○ Přítomnost Naučné stezky Tetínské vyhlídky ○ Kvalitní značení turistických tras ○ Zajímavé turistické cíle 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Dlouhé úseky po komunikacích ○ Málo odpočívadel ○ Popadané stromy přes cestu ○ Starší ukazatel turistických tras

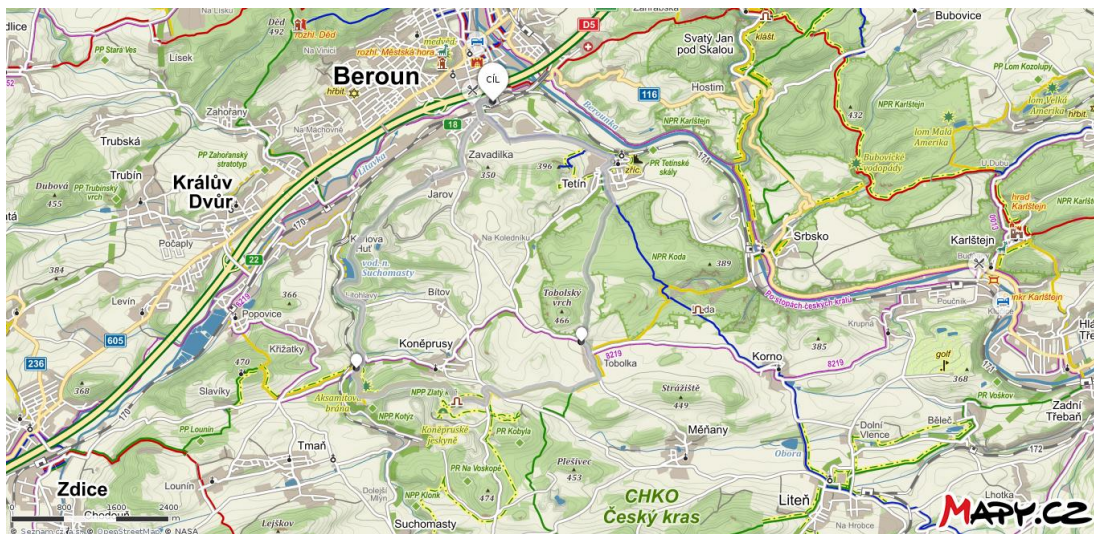
Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka 4: SWOT analýza_2B

Příležitosti:	Hrozby:
<ul style="list-style-type: none"> ○ Vyznačení trasy mimo komunikace ○ Údržba trasy ○ Zábavné naučené tabule ○ Výměna staršího ukazatele 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Nebezpečí v okolí komunikací ○ Nebezpečí v okolí lomů ○ Narušení krajiny v oblasti Chráněné krajinné oblasti Český kras

Zdroj: Vlastní zpracování

Jako v předešlé trase i zde je silnou stránkou krásná příroda a krajina i díky přítomnosti Chráněné krajinné oblasti, Národní přírodní rezervace, Národní přírodní památky a Přírodní rezervace. Další silnou stránkou je, že během trasy turista navštíví největší vápencovou bránu v Českém krasu, tedy Aksamitovu bránu. Dále má turista možnost navštívit největší vápencové jeskyně. Hlavní slabou stránkou této turistické trasy je dlouhý úsek, který turista musí absolvovat po komunikaci, a tak hrozí nebezpečí. Také během trasy nenalezneme příliš mnoho laviček a odpočívadel s výjimkou okolí Koněpruských jeskyní. Další slabou stránkou jsou popadané stromy přes cestu, které zde již leží delší dobu, a cesta tedy není plně průchozí a turista se musí proplétat okolo spadlých stromů (viz Tabulka 3). Mezi příležitostmi této trasy patří, změna značení mimo komunikace a také změnu naučných tabulí, které by turisty více zaujaly. Hlavní hrozbou této trasy je, jak už bylo zmíněno, nebezpečí v okolí komunikací určených pro osobní automobily. Také je zde hrozbou pohyb v okolí lomů, který přináší určitá nebezpečí. Další hrozbou je přibývajícím počet turistů, kteří v CHKO a NPR nerespektují značené trasy a tím ničí okolní přírodu a riskují vlastní bezpečí zvláště v okolí lomů (viz Tabulka 4). Fotodokumentace zájmové trasy je zobrazena na Obrázku 11, Obrázku 12, Obrázku 13, Obrázku 14.

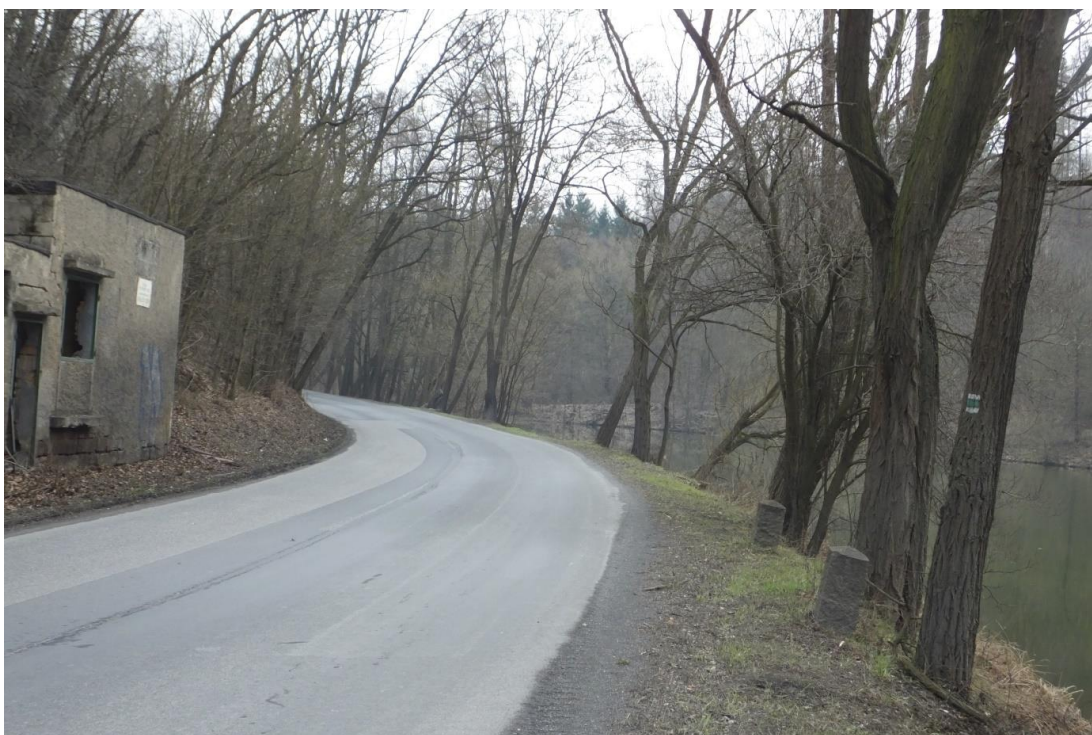
Obrázek 10: Ilustrace okolí zájmové trasy Beroun- Koněprusy- Beroun

Zdroj: www.mapy.cz

Obrázek 11: Spadlý strom

Zdroj: Vlastní zpracování

Obrázek 12: Turistická zelená - trasa po komunikaci

Zdroj: Vlastní zpracování

Obrázek 13: Aksamitova brána

Zdroj: Vlastní zpracování

Obrázek 14: Starý ukazatel

Zdroj: Vlastní zpracování

Návrh na zlepšení trasy

Na této trase lze najít hned několik věcí k zlepšení. První z nich je odstranění padlých stromů přes cestu u vodní nádrže Suchomasty, aby turisté měli opět bezproblémový průchod. Druhým návrhem, který by byl vhodný realizovat je pokusit se nalézt možnost, která by vedla k přeznačení části turistické trasy, která vede po nepřehledné komunikaci od vodní nádrže Suchomasty po Havlíčkův mlýn. Trasa se tak činí nepříjemnou, zejména pokud jde po komunikaci větší skupina lidí. Třetím návrhem na zlepšení je umístění nových turistických ukazatelů. Na trase se jich nachází několik, které jsou tam již mnoho let a postupně se tak stávají méně čitelnými. Dalším návrhem je umístění více odpočívadel, jelikož jediná odpočívadla během trasy se nacházejí v okolí Koněpruských jeskyní. U této trasy jsou velkým

plusem zajímavé turistické cíle, celkové zhodnocení ale bohužel díky vedení trasy není příliš kvalitní.

Trasa Beroun – Máminka – Nižbor

Trasu v oblasti CHKO Křivoklátsko, u které jsem vyhodnotila SWOT analýzu vede z Berouna, přes rozhlednu Děd a rozhlednu Máminka do Nižboru (viz Obrázek 15). Délka této trasy je přibližně 22 km, pokud bychom ale chtěli z Nižboru pokračovat dále do Berouna, délka trasy by byla asi 32 km.

Začátek trasy jsem opět volila berounské vlakové nádraží. Vzhledem k tomu, že trasa končí v Nižboru, není problém zde nasednout na vlak a do Berouna dojet. Z vlakového nádraží jsem se po modrém turistickém značení vydala nad Beroun ke Kapli Panny Marie Bolestné. Odtud pokračoval na rozhlednu Děd, kde jsem se napojila na zeleně značenou turistickou trasu přibližně 300 metrů k rozcestí Děd. Zde už jsem pokračovala po červené přes Lísek až do Hudlic. Z červené trasy jsem vybočila po modré k rozhledně Máminka a stejnou cestou zase zpět na červenou trasu, která mě dovedla až do Nového Jáchymova. V Novém Jáchymově jsem se vydala po zelené turistické trase do Nižboru. Jak jsem již zmiňovala, v Nižboru můžeme nasednout na vlak a do Berouna tak dojet pohodlně, nebo se v Nižboru napojit na relativně novou cyklostezku a dojít do Berouna pěšky.

Náročnost této trasy je vysoká a to hlavně z důvodu velkého počtu kilometrů v terénu. První větší výšlap vede z Berouna k rozhledně Děd, další z Hudlic k rozhledně Máminka. Hojně navštěvované úseky na trase jsou pouze Beroun – Děd a Hudlice – Máminka.

SWOT analýza trasy Beroun – Máminka - Nižbor:

Tabulka 5: SWOT analýza_3A

Silné stránky:	Slabé stránky:
<ul style="list-style-type: none">○ Přítomnost Chráněné krajinné oblasti Křivoklátsko○ Přítomnost Naučné stezky Krušná hora – Hudlický vrch○ Přítomnost Naučné stezky keltského oppida Stradonice○ Kvalitní značení turistických tras○ Zajímavé turistické cíle○ Velký počet odpočívadel○ Kvalitní cesty v okolí Máminky○ Nově vybudovaná rozhledna Máminka	<ul style="list-style-type: none">○ Náročná trasa○ Dlouhá trasa○ Úsek po komunikaci

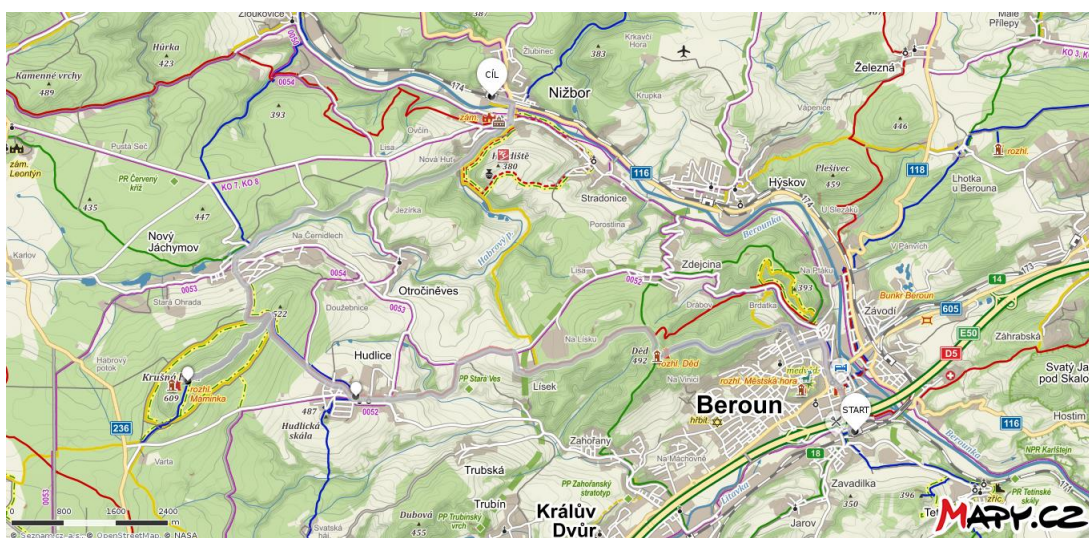
Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka 6: SWOT analýza_3B

Příležitosti:	Hrozby:
<ul style="list-style-type: none">○ Pořádání akcí pro rozvoj turistiky v okolí rozhledny Máminka	<ul style="list-style-type: none">○ Narušení krajiny v oblasti Chráněné krajinné oblasti Křivoklátsko○ Nebezpečí v okolí komunikace

Zdroj: Vlastní zpracování

Silnou stránkou této turistické trasy je přítomnost Chráněné krajinné oblasti Křivoklátsko a přítomnost Naučných stezek. Značení na této trase je velmi časté a přehledné, také z toho důvodu, že rozhledna Máminka byla vybudována teprve nedávno a veškeré značení v jejím okolí je nové. Další silnou stránkou je velké množství odpočívadel po celé trase, takže se lidé během cesty mohou pohodlně posadit. Slabou stránkou této trasy je její délka, jelikož někteří turisté nejsou zvyklí při svých výletech chodit tak velké vzdálenosti. Další slabou stránkou této trasy jsou úseky, které je potřeba absolvovat po komunikacích (viz Tabulka 5). Hlavní příležitostí je rozhodně pořádání kulturních akcí u rozhledny Máminka, které by mohli přilákat nové návštěvníky a tím zvětšit turistický zájem o tuto lokalitu. Hrozbou u této trasy je bezesporu narušení krajiny v oblasti CHKO, kdy turisté zasahují do oblastí, do kterých by správně vůbec neměli chodit. Další hrozbou je nebezpečí, které vzniká v místech kde turista je nucen jít po komunikaci, po které jezdí osobní automobily (viz Tabulka 6). Fotodokumentace zájmové trasy je zobrazena na Obrázku 16, Obrázku 17, Obrázku 18, Obrázku 19.

Obrázek 15: Ilustrace okolí zájmové trasy Beroun- Máminka- Nižbor

Zdroj: www.mapy.cz

Obrázek 16: Pohled na město Beroun

Zdroj: Vlastní zpracování

Obrázek 17: Naučné tabule

Zdroj: Vlastní zpracování

Obrázek 18: Turistický ukazatel Děd

Zdroj: Vlastní zpracování

Obrázek 19: Rozhledna Máminka

Zdroj: Vlastní zpracování

Návrh na zlepšení trasy

Vzhledem k tomu, že hlavním cílem této trasy je nově vybudovaná rozhledna Máminka, kolem které jsou zcela nově vybudovány veškeré cesty, turistické značení a naučné tabule, těžko se na této trase hledá návrh na zlepšení. Jedním z návrhů je pořádání kulturních akcí v okolí rozhledny, aby se nově vybudovaná rozhledna dostala do podvědomí turistů. Dalším návrhem je stejně tak jako u předchozích tras zatraktivnění naučných tabulí formou her. I přes to, že jsou naučné tabule vybudovány nově, převládá na nich text, který turistu spíše odradí od přečtení. Celkové zhodnocení, díky zcela nově vybudované části turistické trasy v okolí rozhledny Máminka je velmi kvalitní.

Trasa Křivoklát – Skryjské vodopády

Poslední trasu, která se nachází v oblasti CHKO Křivoklátsko, jsem záměrně vybrala ve větší vzdálenosti od Berouna. Trasa vede z Křivoklátu přes Nezabudice a Skryje až ke Skryjským vodopádům (viz Obrázek 20). Celková délka trasy je přibližně 19 km.

Začátek trasy jsem nyní zvolila v Křivoklátě. Z Křivoklátu jsem se vydala po žluté turistické značce, kde vede i Naučná stezka, přes vyhlídku Paraplíčko do Roztok. V Roztokách jsem ze žluté turistické trasy přešla na červenou turistickou trasu, které vede přes Nezabudice, až do Skryjí. Ve Skryjích jsem se napojila na modrou turisticky značenou cestu, která mě dovedla až ke Skryjským vodopádům.

Tato trasa není nijak náročná, i přes to, že během trasy jsou čtyři velké výšlapy do kopce. Jako první výšlap se dá považovat i kopec ke hradu Křivoklát a následné napojení na žlutou turistickou trasu k vyhlídce Paraplíčko. Dalším, zde už větším a náročným výšlapem je kopec z Roztok k Nezabudickým skalám, kde se také nachází vyhlídka nad řekou Berouňkou. Další dva a poslední kopce nás čekají přímo v Nezabudicích a ve Skryjích. Hojně navštěvované jsou pouze úseky kolem hradu Křivoklát a pak trasa Skryje – Skryjské vodopády.

SWOT analýza trasy Křivoklát – Skyjské vodopády:

Tabulka 7: SWOT analýza_4A

Silné stránky:	Slabé stránky:
<ul style="list-style-type: none">○ Atraktivní příroda a krajina○ Přítomnost Chráněné krajinné oblasti Křivoklátsko○ Přítomnost Národní přírodní rezervace Týřov○ Přítomnost Přírodní rezervace Na Babě○ Přítomnost Přírodní rezervace Nezabudické skály○ Přítomnost Přírodní rezervace Jezírka○ Přítomnost Přírodní památky Skryjsko-týřovické kambrium○ Přítomnost Naučné stezky Paraplíčko○ Přítomnost Naučné stezky Po stopě trilobita○ Kvalitní značení turistických tras○ Zajímavé turistické cíle○ Naučné tabule u komunikací	<ul style="list-style-type: none">○ Náročnost některých úseků○ Úseky po komunikacích○ Nedostatek odpočívadel

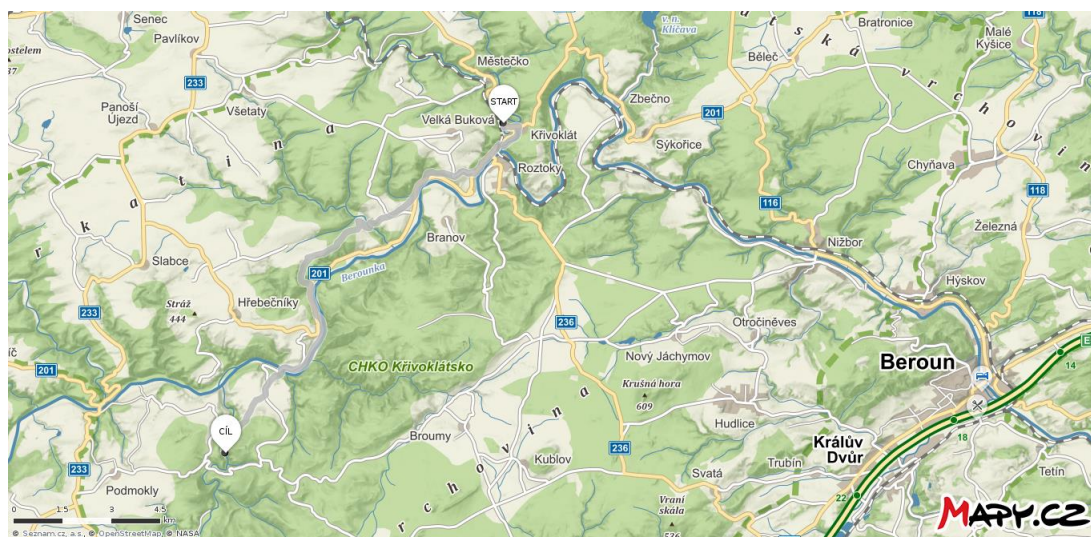
Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka 8: SWOT analýza_4B

Příležitosti:	Hrozby:
<ul style="list-style-type: none">○ Značení turistických tras mimo komunikace○ Zatraktivnit úsek od Nezabudic k Týřovickým skalám○ Větší počet odpočívadel	<ul style="list-style-type: none">○ Narušení krajiny v oblasti Chráněné krajinné oblasti Křivoklátsko○ Nebezpečí v okolí komunikace

Zdroj: Vlastní zpracování

Jako u většiny tras na Berounsku je silnou stránkou přítomnost Chráněné krajinné oblasti, v tomto případě Chráněné krajinné oblasti Křivoklátsko a přítomnost přírodní rezervace Týřov a Na Babě. Další silnou stránkou je kvalitní značení turistických tras a také zajímavé turistické cíle. Také je velmi dobré, že naučné tabule najdeme i v místech, kde se musíme pohybovat po komunikacích. Slabou stránkou této trasy, je náročnost některých částí. Nejnáročnější úsek celé trasy se nachází při sestupu od Nezabudických skal. Další slabou stránkou jsou dlouhé úseky, které turista musí absolvovat po komunikaci. V některých případech je komunikace velmi úzká a nepřehledná, proto turista musí být vždy obezřetný a respektovat pravidla pohybu po komunikacích, na kterých jezdí osobní automobily (viz Tabulka 7). Hlavní příležitostí pro tuto turistickou trasu je pokusit se vyhnout nepřehledným komunikacím a pokusit se tedy cestu vést například v lese, nebo v tomto případě podél řeky Berounky. Další příležitostí je zatraktivnění trasy, které povede k většímu zájmu turistů o tuto trasu. Hrozbou na této trase je bezesporu nebezpečí v okolí komunikací a také případné narušení krajiny v oblasti Chráněné krajinné oblasti Křivoklátsko (viz Tabulka 8). Fotodokumentace zájmové trasy je zobrazena na Obrázku 21, Obrázku 22, Obrázku 23, Obrázku 24.

Obrázek 20: Ilustrace okolí zájmové trasy Křivoklát- Skryjské vodopády

Zdroj: www.mapy.cz

Obrázek 21: Hrad Křivoklát

Zdroj: Vlastní zpracování

Obrázek 22: Sestup od Nezabudických skal

Zdroj: Vlastní zpracování

Obrázek 23: Turistické značení Skryje- most

Zdroj: Vlastní zpracování

Obrázek 24: Naučná tabule- Přírodní rezervace

Zdroj: Vlastní zpracování

Návrh na zlepšení trasy

Na trase mezi Křivoklátem a Skryjskými vodopády je největší příležitostí přeznačit turistickou trasu v úseku mezi Nezabudicemi a Týřovickými skalami. Tento úsek je téměř nenavštěvovaný, vzhledem k tomu, že turisté raději volí trasu po komunikaci okolo hostince U Rozvědčíka a dále podél řeky Berounky. Proto by bylo vhodné trasu přeznačit anebo značený úsek více zatraktivnit, aby turisté využívali turisticky značenou trasu. Dalším návrhem je vybudování odpočívadel, jelikož se jich na trase nachází opravdové minimum. Zhodnocení trasy z hlediska turistických cílů je velmi kvalitní, z hlediska značené trasy už méně.

5.2 Vyhodnocení dotazníkového šetření

Dotazníkové šetření bylo zaměřeno na respondenty žijící v Berouně a jeho okolí. Šetření bylo rozesíláno v elektronické podobě a probíhalo v období od 6.12.2016 do 19.12.2016. Celkem se ho účastnilo 187 respondentů. Dotazník se skládal z patnácti otázek zaměřených především na spokojenost lidí se současným stavem turistických tras v okolí Berouna. (viz Příloha 1)

Otázka č.1 – Vyrážíte ve svém volném čase na pěší výlety?

Na tuto otázku odpovědělo 173 respondentů (93 %), že ve svém volném čase chodí na pěší výlety. Zbýlých 14 respondentů (7 %) odpovědělo, že na pěší výlety ve svém volném čase nechodí (viz Obrázek 25). Z toho vyplývá, že se většina dotázaných, byť minimálně, turistice věnují.

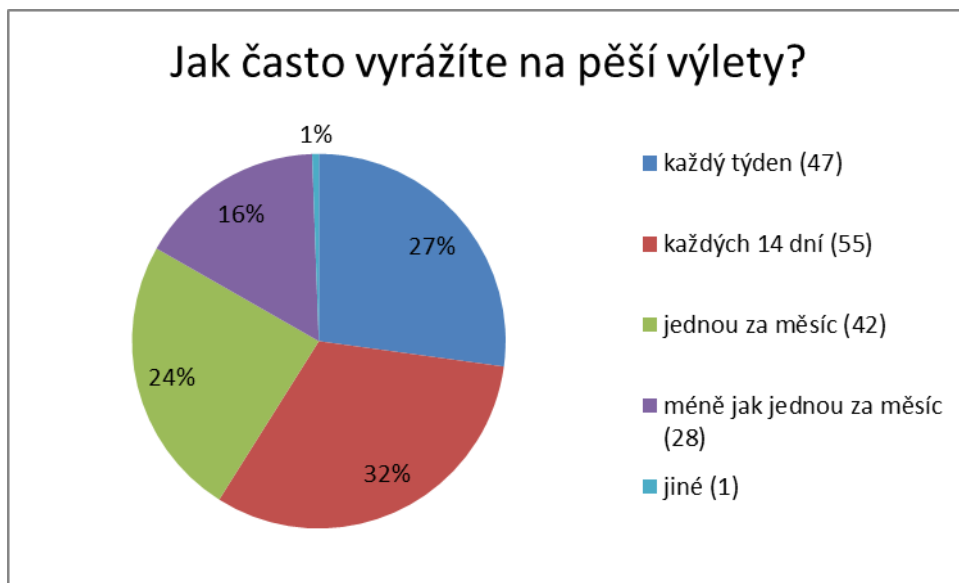

Obrázek 25: Výlety ve volném čase

Zdroj: Vlastní zpracování

Otázka č.2 – Jak často vyrážíte na pěší výlety?

Nejvíce respondentů, přesněji 55 (32 %) uvedlo, že na pěší výlet vyráží každých 14 dní. Dále pak 47 (27 %) uvedlo, že každý týden. 42 (24 %) respondentů odpovědělo, že na pěší výlet chodí jednou za měsíc. Méně jak jednou za měsíc na pěší výlety vyráží 28 (16 %) dotázaných a pouze 1 (1 %) respondent uvedl jiné, tedy, že na pěší výlety vyráží vícekrát do týdne. 57 % respondentů, kteří odpověděli na tuto otázku, chodí na pěší výlety alespoň jednou za 14 dní (viz Obrázek 26).

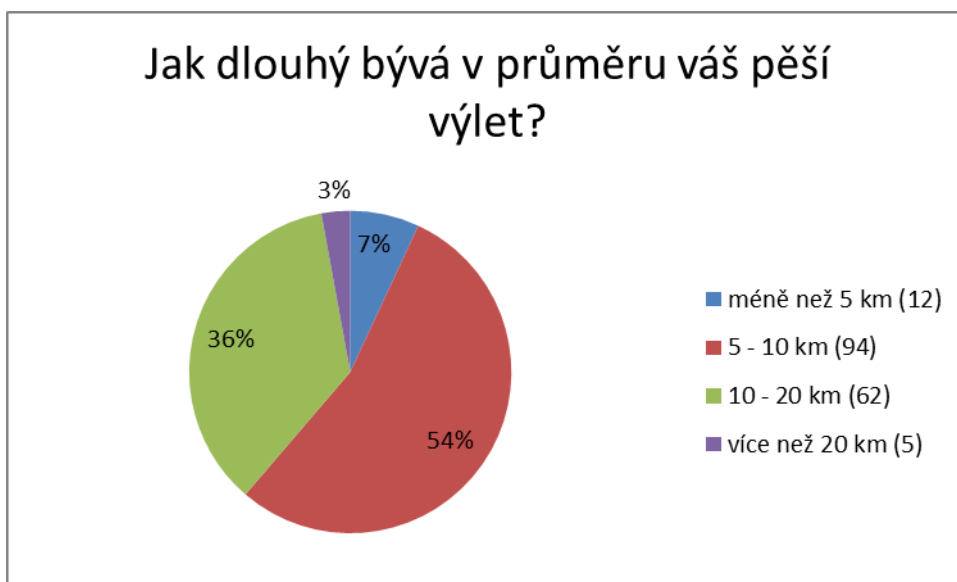

Obrázek 26: Frekvence výletů

Zdroj: Vlastní zpracování

Otázka č.3 – Jak dlouhý bývá v průměru váš pěší výlet?

V této otázce označilo 94 (54 %) respondentů odpověď 5 - 10 km. 62 (36 %) dotázaných uvedlo, že jejich výlet bývá v průměru 10 - 20 km. Méně než 5 km odpovědělo 12 (7 %) lidí. Nejméně, tedy 5 (3 %) respondentů uvedlo, že při pěším výletu ujdou v průměru více než 20 km. 93 % respondentů, kteří odpověděli na tuto otázku, ujdou v průměru více než 5 km (viz Obrázek 27).

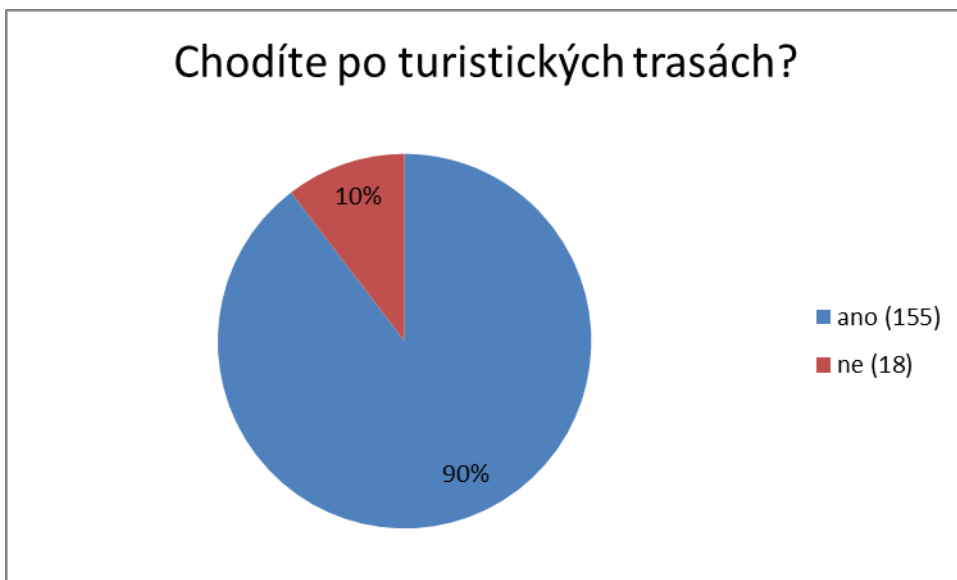

Obrázek 27: Délka výletu

Zdroj: Vlastní zpracování

Otázka č.4 – Chodíte po turistických trasách?

Na otázku, zda respondent chodí, po turistických trasách odpovědělo 155 (90 %) dotázaných, že ano. Naopak 18 (10 %) odpovědělo, že po turistických trasách nechodí (viz Obrázek 28).

Obrázek 28: Využívání turistických tras

Zdroj: Vlastní zpracování

Otázka č.5 – Myslíte si, že v okolí Berouna je dostatek turistických tras?

Na tuto otázku odpovědělo 160 (92 %) lidí, že si myslí, že v okolí Berouna je dostatek turistických tras. A pouhých 13 (8 %) respondentů si myslí, že je turistických tras nedostatek (viz Obrázek 29).

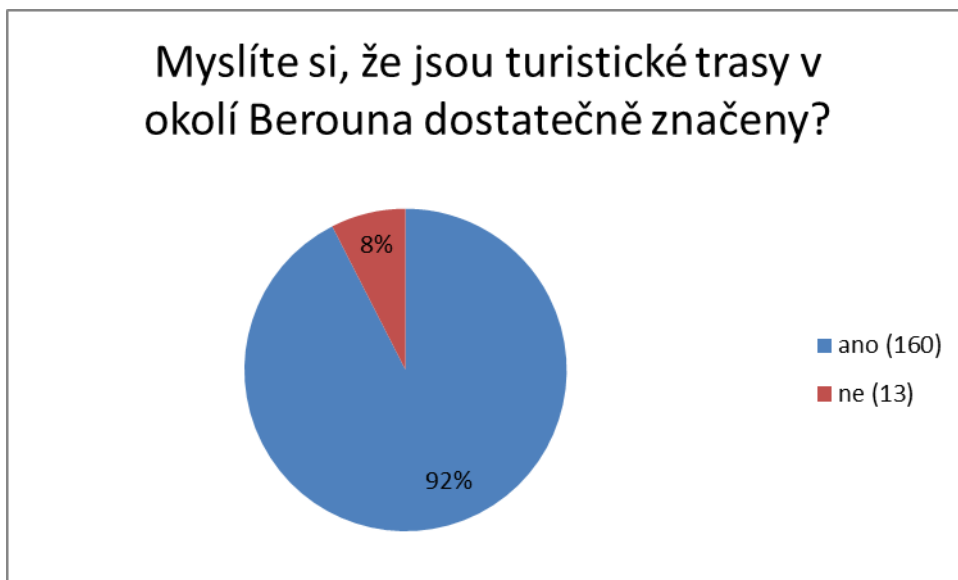

Obrázek 29: Dostatek tras

Zdroj: Vlastní zpracování

Otázka č.6 – Myslíte si, že jsou turistické trasy v okolí Berouna dostatečně značeny?

Většina respondentů, přesně 160 (92 %) uvedlo, že si myslí, že jsou turistické trasy v okolí Berouna dostatečně značeny. 13 (8 %) si naopak myslí, že trasy dostatečně značeny nejsou (viz Obrázek 30). Zajímavým poznatkem je, že na tuto otázku je stejný poměr odpovědí jako na otázku předchozí.

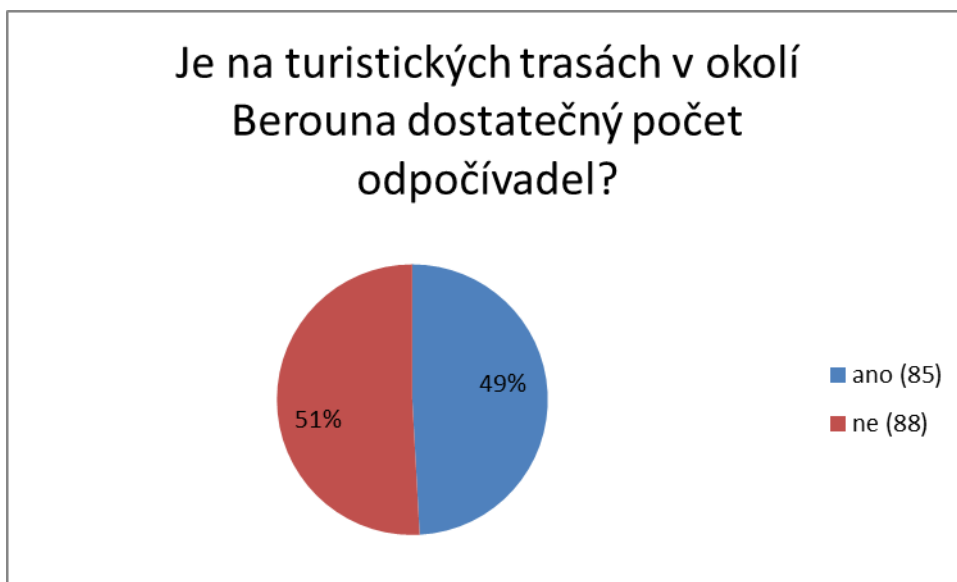

Obrázek 30: Dobré značení

Zdroj: Vlastní zpracování

Otázka č.7 – Je na turistických trasách v okolí Berouna dostatečný počet odpočívadel?

Na otázku, zda je na turistických trasách v okolí Berouna dostatečný počet odpočívadel odpovědělo 88 (51 %) dotázaných, že není. Naopak 85 (49 %) odpovědělo, že na trasách dostatečný počet odpočívadel je (viz Obrázek 31).

Obrázek 31: Dostatek odpočívadel

Zdroj: Vlastní zpracování

Otázka č.8 – Jsou turistické trasy v okolí Berouna dostatečně udržované?

Většina ze 173 respondentů, tedy 150 (87 %) uvedlo, že turistické trasy v okolí Berouna jsou dostatečně udržované. Oproti tomu 23 (13 %) odpovědělo, že trasy nejsou dostatečně udržovány (viz Obrázek 32).

Obrázek 32: Dostatečná údržba

Zdroj: Vlastní zpracování

Otázka č.9 – Je něco, co byste na turistických trasách v okolí Berouna změnili?

Na otázku, jestli je něco, co by na turistických trasách v okolí Berouna lidé změnili 129 (75 %) respondentů odpovědělo, že by nezměnili nic. Nejčastěji vyskytovanou odpovědí bylo, že by respondenti po turistických trasách umístili více odpadkových košů, utvořili více odpočívadel a občerstvení. Několik odpovědí se týkalo stavu tras, někteří respondenti by obnovili, či vylepšili značení.

Otázka č.10 – Myslíte si, že značení turistických tras v České republice patří mezi nejlepší na světě?

118 (68 %) respondentů, si myslí, že značení turistických tras v České republice patří mezi nejlepší na světě. Naopak 9 (5 %) z dotázaných si myslí, že značení nepatří mezi nejlepší na světě. Velká část, tedy 46 (27 %) odpovědělo, že neví (viz Obrázek 33).

Obrázek 33: Kvalita značení

Zdroj: Vlastní zpracování

Otázka č.11 – Využíváte během plánování pěšího výletu mapy?

Na otázku, zda během plánování pěšího výletu využívá, respondent mapy odpovědělo 152 (88 %) dotázaných, že využívá. Pouhých 21 (12 %) uvedlo, že při plánování pěšího výletu mapy nevyužívá (viz Obrázek 34).

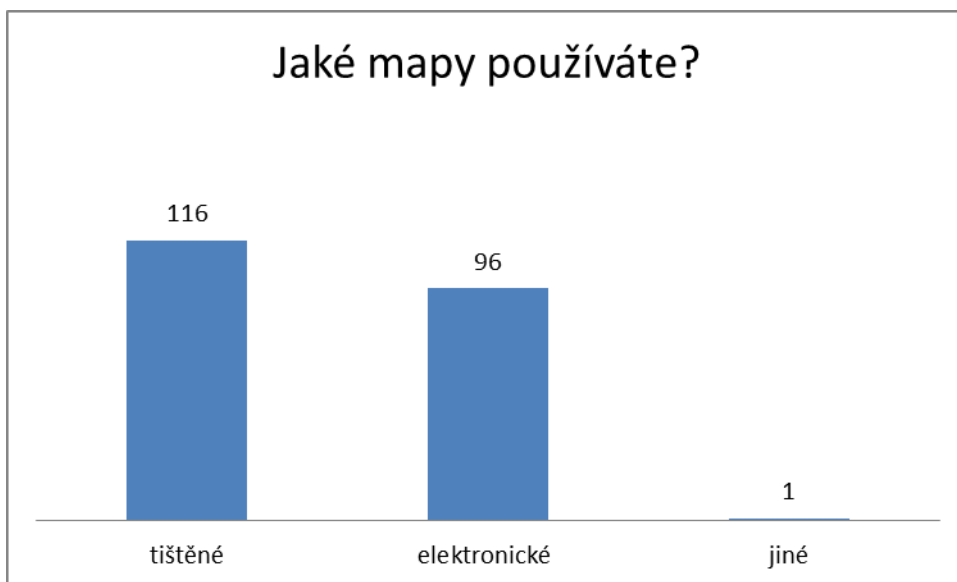

Obrázek 34: Využívání map

Zdroj: Vlastní zpracování

Otázka č.12 – Jaké mapy používáte?

Ze 152 respondentů, kteří v předchozí otázce odpověděli, že využívají při plánování pěšího výletu mapy, odpovědělo 116 (76 %) dotázaných, že využívá mapy tištěné. Elektronické mapy využívá 96 (63 %) respondentů. Jediný respondent uvedl, že využívá i jiný nástroj k plánování trasy (viz Obrázek 35).

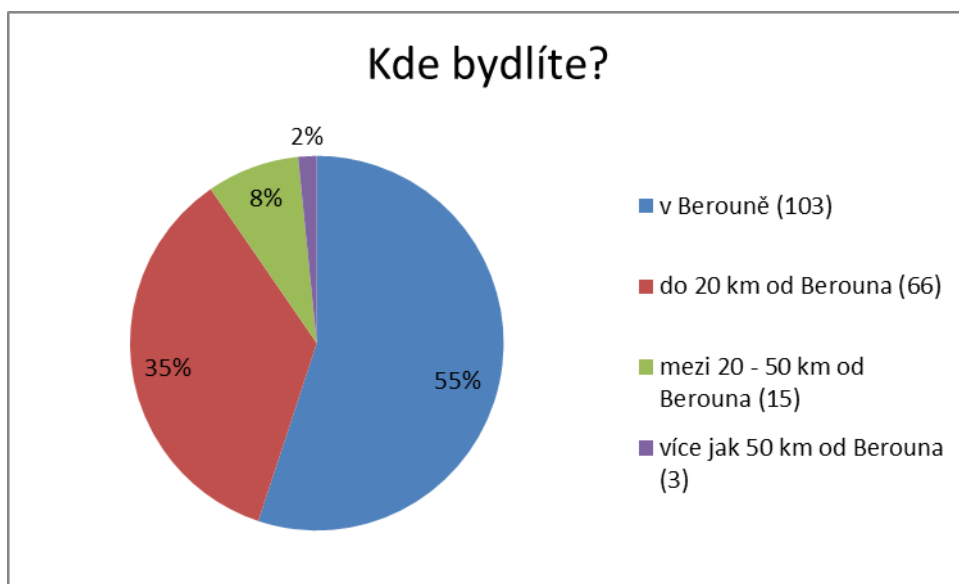

Obrázek 35: Druh využívaných map

Zdroj: Vlastní zpracování

Otázka č.13 – Kde bydlíte?

Nejvíce, tedy 103 (55 %) dotázaných bydlí přímo v Berouně. Do 20 kilometrů od Berouna bydlí 66 (35 %) respondentů. 15 (8 %) respondentů bydlí od Berouna ve vzdálenosti mezi 20 – 50 kilometrů. A jen 3 (2 %) dotázaní bydlí více jak 50 kilometrů od Berouna (viz Obrázek 36). Z toho je patrné, že dotazník byl rozeslán mezi dostatečně objektivní skupinu, jelikož 98 % všech respondentů bydlí do 50 kilometrů od Berouna.

Obrázek 36: Bydliště

Zdroj: Vlastní zpracování

Otázka č.14 – Jste muž nebo žena?

Větší část respondentů dotazníkového šetření tvoří ženy, přesněji 125 (67 %). Mužů se zúčastnilo 62 (33 %) (viz Obrázek 37).

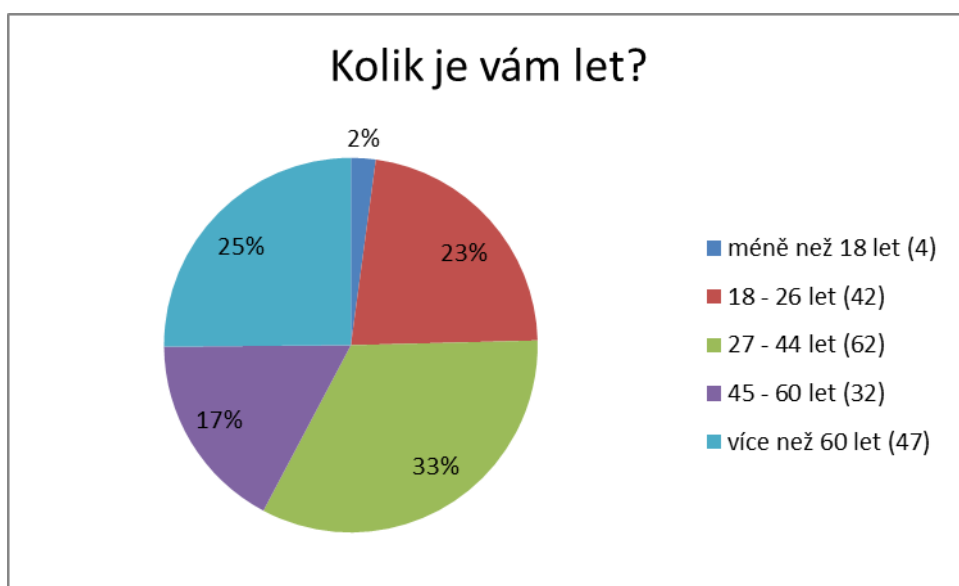

Obrázek 37: Pohlaví

Zdroj: Vlastní zpracování

Otázka č.15 – Kolik je vám let?

Nejvíce zastoupenou skupinou v této otázce byli lidé v rozmezí 27 – 44 let přesněji 62 (33 %). Další početnou skupinou byli respondenti, kterým již bylo více než 60 let, těch na dotazník odpovědělo 47 (25 %). 42 (23 %) uvedlo, že jim je mezi 18 a 26 lety. Respondentů, kterým je mezi 45 a 60 lety odpovědělo 32 (17 %). A nejméně početnou skupinou byli mladí lidé, kteří jsou mladší 18 let, ti na dotazník odpověděli pouze 4 (2 %) (viz Obrázek 38). Kromě nejmladší věkové kategorie se do dotazníkového šetření zapojilo relativně rovnoměrné věkové zastoupení.

Obrázek 38: Věk

Zdroj: Vlastní zpracování

6. Diskuse

Stav turistických tras v České republice je více než kvalitní, proto se velmi těžko hledá návrh ke zlepšení. I přes to, by se dalo najít několik inovací, které by mohli úroveň tras ještě vylepšit. Prvním zlepšením je zatraktivnění naučných tabulí. Naučné tabule jsou oblíbeným prostředkem šíření informací. K jejich největším výhodám patří seznámení návštěvníků s ucelenými informacemi ohledně přírody, historie a krajiny. V současné době jsou však tyto tabule spíše plné textu, který turistu odradí od přečtení. Některé z tabulí jsou dokonce dost zastaralé. Proto by bylo vhodné naučné tabule inovovat a zároveň vytvořit novou formu, která by byla vhodná jak pro děti, tak dospělé. Návrhem je vytvořit tabule více barevné s velkým množstvím obrázků a herními prvky.

Další možností ke zlepšení turistických tras je, vybudování nových odpočívadel a přístřešků, u kterých by si turisté mohli odpočinout, nebo případně i schovat před nepřízní počasí. Dnešní situace je totiž taková, že na většině tras nalezneme odpočívadla převážně až v turistických cílech, nebo ve vesnicích a městech, přes které trasa vede. V rámci turistických odpočívadel by také na vybraných místech mohli vzniknout „Návštěvní knihy“, kam by turisté mohli psát své dojmy, připomínky a návrhy na zlepšení tras. Konkrétně co turisty zaujalo nebo naopak co by změnili. Tím by vznikla i zpětná vazba a mohli se tak trasy postupem času více zlepšovat. V rámci tohoto projektu by také mohla vzniknout webová verze, ze které by byl snazší a rychlejší přístup k získaným datům.

Velkým problémem je množství odpadu, který se vyskytuje v bezprostředním okolí turistických tras. Pokud by to fungovalo tak, že si turista odnese to, co si přinesl, nebylo by potřeba řešit otázku ohledně odpadkových košů, bohužel ale nejsou tak všichni turisté naučeni. Mnohem pohodlnější je pro některé návštěvníky odpadek zahodit, než si ho vzít s sebou a vyhodit u nejbližšího odpadkového koše. Proto by bylo přínosné navýšit počet odpadkových košů na místech, odkud je snadné odpadky odnést.

Až na těchto pár drobných nedostatků, si myslím, že turistické trasy v České republice patří beze sporu k jedněm z nejkvalitnějších. Což je také zapříčiněno krásou české přírody, velkým počtem historických památek a turistických cílů.

7. Závěr

Hlavním cílem bakalářské práce bylo zmapování turistických tras na Berounsku, konkrétně v Chráněné krajinné oblasti Český kras a v Chráněné krajinné oblasti Křivoklátsko. Vyhodnocení současného stavu a návrh na jejich zlepšení. Tyto cíle byly vypracovány na základě získaných podkladů, informací a vlastního šetření.

První dílčí cíl zahrnoval SWOT analýzu, která zhodnocuje silné a slabé stránky zájmové oblasti, její příležitosti a hrozby. SWOT analýza odpovídá poznatkům získaných z analýzy současného stavu území. Podklady pro SWOT analýzu byly pořízeny z vlastního terénního šetření. Z provedené SWOT analýzy vyplynulo, že největší silnou stránkou vybraných turistických tras je atraktivní příroda a velké množství turistických cílů. Naopak slabou stránkou je značný počet úseků, které vedou po nepřehledných komunikacích. V rámci analýzy byly provedeny návrhy na zlepšení turistických tras.

Dalším dílčím cílem bylo provedení dotazníkového šetření, týkající se spokojenosti lidí se současným stavem turistických tras v okolí Berouna. Dotazníkového šetření se zúčastnilo 187 respondentů. Šetření bylo rozesláno v elektronické podobě a probíhalo v období od 6.12.2016 do 19.12.2016. Dotazník se skládal z patnácti otázek. Z dotazníkového šetření vyplynulo, že 92% respondentů, kteří chodí na pěší výlety, uvedlo, že turistických tras je v okolí Berouna dostatek. Stejně tak 92% respondentů odpovědělo, že turistické trasy v okolí Berouna jsou dostatečně značeny. Výsledky dotazníkového šetření relativně odpovídají terénnímu šetření, které bylo provedeno pro SWOT analýzu.

Okolí Berouna, konkrétně Chráněná krajinná oblast Český kras a Chráněná krajinná oblast Křivoklátsko patří z mého pohledu k jedněm z nejkrásnějších oblastí v České republice. Vzhledem k tomu, že v Berouně bydlím a turistice se věnuji již od dětství, znám tyto oblasti velmi dobře a mám k nim určitý vztah. Byla bych ráda, kdyby se turistika nadále rozvíjela, ale aby turisté respektovali přírodu a podle toho, se také chovali. Důležité je, aby lidé při aktivitách v přírodě přihlíželi i k její ochraně. Turistické trasy v okolí Berouna jsou až na drobné nedostatky ve velmi kvalitním stavu. Což odpovídá i tomu, že Česká republika disponuje jednou z nejdelších a nejpropracovanějších sítí značených turistických cest na světě. Proto turistický výlet v oblasti Berounska mohu jen doporučit.

8. Seznam použitých zdrojů

Literární zdroje:

- Bártová, H., 1991: Marketingový výzkum trhu. Economia, Praha.
- Bejček, V., 2010: Aesthetical preferences of landscape in the protected area Český kras. Czech university life sciences Prague, Praha.
- Boudová, D., 2002: Karlštejn a okolí: turistický průvodce. Kartografie, Praha.
- Butler, R., 2006: The tourism area life cycle. Channel View Publications, Buffalo.
- Cír, I., Pernica, M., 1997: Učební texty pro značkaře: Vývoj turistického značení. Rada značení ÚV KČT, Praha.
- David, P., Dobrovolná, V., Soukup, V., 2006: Křivoklátsko. S & D, Praha.
- Dvořák, O., 2010: Soutěskami Českého krasu. Regia, Praha.
- Galvasová, I., Binek, J., Holeček, J., 2008: Průmysl cestovního ruchu. Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, Praha.
- Jakubíková, D., 2008: Strategický marketing. Grada, Praha.
- Johnson, M., 1995: Czech and Slovak tourism. Elsevier science ltd, Great Britain.
- Mackovčín, P., Špryňar, P., Jäger, O., 2005: Chráněná území ČR: Český kras. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Praha.
- Měrtlová, L., Smith, V., 2014: Development of tourism in the Czech republic. College of Polytechnics Jihlava. Jihlava
- Mišovič, J., 2001: V hlavní roli otázka: (průvodce přípravou otázek v sociologických a marketingových výzkumech). [s.n.], Praha.
- Palatková, M., 2012: Mezinárodní cestovní ruch. Grada publishing, Praha.
- Pásler, J., Cír, I., Pernica, M., 2013: Základní pravidla značení turistických tras. Rada značení ÚV KČT, Praha.
- Rohlík, J., Cír, I., Pernica, M., 1998: Učební texty pro značkaře: Značkářská topografie. Rada značení ÚV KČT, Praha.
- Stárka, V., 1984: Český kras. Středočeské nakladatelství a knihkupectví, Praha.
- Stárka, V., 1978: Český kras: Malý průvodce. Olympia, Praha.
- Turek, J., 2007: Křivoklátsko a Český kras: 35 tipů, kam na výlet. Grada, Praha.

- Vokolek, V., Kuchař, J., 2004: Esoterické Čechy, Morava s Slezsko: průvodce skrytými dějinami země. Eminent, Praha.
- Zákon č.164/2001 Sb., o přírodních léčivých zdrojích, zdrojích přírodních minerálních vod, přírodních léčebných lázních a lázeňských místech a o změně některých souvisejících zákonů, v platném znění.
- Zíková, M., 2005: Křivoklátsko. Olympia, Praha.
- Žák, K., Majer, M., Cílek, V., 2014: Český kras: klíč k české krajině: skály, voda a čas. Academia, Praha.

Ostatní zdroje:

- AOPK ČR, ©2016: Územní ochrana (online) [cit. 2016-11-19], dostupné z <<http://www.ochranaprirody.cz/uzemni-ochrana/>>.
- AOPK ČR, ©2016: Český kras ochrana přírody (online) [cit. 2016-11-19], dostupné z <<http://ceskykras.ochranaprirody.cz/>>.
- AOPK ČR, ©2016: Křivoklátsko ochrana přírody (online) [cit. 2016-11-19], dostupné z <<http://krivoklatsko.ochranaprirody.cz/>>.
- AOPK ČR, ©2016: Křivoklátsko ochrana přírody (online) [cit. 2016-11-19], dostupné z <<http://krivoklatsko.ochranaprirody.cz/res/archive/174/022640.pdf?seek=1404716016>>.
- Caves, ©2016: Koněpruské jeskyně (online) [cit. 2016-11-20], dostupné z <<http://www.caves.cz/cz/jeskyne/konepurske-jeskyne/o-jeskynich/charakteristika/>>.
- CZeCOT, ©2017: Turistický portál České republiky (online) [cit. 2017-03-03], dostupné z <https://www.czecot.cz/?id_region=3>.
- KČT, ©2017: Turistické značení pěší (online) [cit. 2017-02-12], dostupné z <<http://www.kct.cz/cms/turisticke-znaceni-kct-pesi>>.
- KČT, ©2017: Turistické mapy (online) [cit. 2017-02-12], dostupné z <<http://www.kct.cz/cms/turisticke-mapy>>.
- KČT, ©2017: Historie KČT (online) [cit. 2017-02-12], dostupné z <<http://www.kct.cz/cms/historie-kct>>.
- MMR, ©2017: Czechtourism (online) [cit. 2017-03-03], dostupné z <<http://www.czechtourism.cz/>>.
- UNWTO, ©2017: World Tourism Organization (online) [cit. 2017-03-03], dostupné z <<http://www2.unwto.org/en>>.

9. Přílohy

Příloha 1: Dotazníkové šetření k analytické části

Analýza stavu turistických tras na Berounsku

Dobrý den,

jmenuji se Kristýna Dopiráková a ráda bych Vás požádala o vyplnění následujícího dotazníku. Tento dotazník je součástí mé bakalářské práce, která je zaměřena na téma „Analýza stavu turistických tras na Berounsku“. Dotazník je anonymní, proto bych byla ráda, kdybyste jej vyplnili pravdivě, aby výzkum nebyl zkreslený.

1) Vyrážíte ve svém volném čase na pěší výlety?

- a) ano
- b) ne

2) Jak často vyrážíte na pěší výlety?

- a) každý týden
- b) každých 14 dní
- c) jednou za měsíc
- d) méně jak jednou za měsíc
- e) jiné

3) Jak dlouhý bývá v průměru váš pěší výlet?

- a) méně než 5 km
- b) 5 – 10 km
- c) 10 – 20 km
- d) více než 20 km

4) Chodíte po turistických trasách?

- a) ano
- b) ne

5) Myslíte si, že v okolí Berouna je dostatek turistických tras?

- a) ano
- b) ne

6) Myslíte si, že jsou turistické trasy v okolí Berouna dostatečně značeny?

- a) ano
- b) ne

7) Je na turistických trasách v okolí Berouna dostatečný počet odpočívadel?

- a) ano
- b) ne

8) Jsou turistické trasy v okolí Berouna dostatečně udržované?

- a) ano
- b) ne

9) Je něco co byste na turistických trasách v okolí Berouna změnili? (v případě, že byste nic nezměnili, napište „nic“)

10) Myslíte si, že značení turistických tras v České republice patří mezi nejlepší na světě?

- a) ano
- b) ne
- c) nevím

11) Využíváte během plánování pěšího výletu mapy?

- a) ano
- b) ne

12) Jaké mapy používáte? (můžete zaškrtnout více odpovědí)

- a) tištěné
- b) elektronické
- c) jiné

13) Kde bydlíte?

- a) v Berouně
- b) do 20 km od Berouna
- c) mezi 20 – 50 km od Berouna
- d) více jak 50 km od Berouna

14) Jste muž nebo žena?

- a) muž
- b) žena

15) Kolik je vám let?

- a) méně než 18
- b) 18 – 26
- c) 27 – 44
- d) 45 – 60
- e) více než 60

Děkuji za vyplnění!